

TOKAT İLİ EĞİTİM SEKTÖRÜ EYLEM PLANI

2018 - 2023

■ www.oka.org.tr

TOKAT İLİ Eğitim Sektörü Eylem Planı (2018-2023)

Akademik Moderatör
Prof. Dr. Nail Yıldırım

Koordinatör Kurum
Tokat İl Milli Eğitim Müdürlüğü

ÖNSÖZ

Küresel ekonomide değişim ve dönüşümlerin yaşandığı çağımızda, ülkemizde yapılan yatırımların 2023 vizyonu doğrultusunda planlanmasının son derece önemli olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Bu vizyonu gerçekleştirmek için kamu sektörü, özel sektör, üniversite ve sivil toplum kuruluşlarıyla toplumun bütün taraflarının ortak akıl bilinciyle hareket etmesi son derece değerlidir.

Bu kapsamda, Tokat ilinin Türkiye ekonomisinin gelişim ve toplumsal dönüşüm sürecine uyum gösterebilmesi amacıyla, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA) koordinasyonunda başlatılan 2018-2023 Tokat İli Sektörel Eylem Planları çalışması tamamlanmıştır. Çalışma kapsamında, başkanlığında toplanan yönetim heyetince belirlenen 10 adet sektörel konu başlığında Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi tarafından görevlendirilen akademik personel moderatörlüğünde ve raportörlüğünde sektörlerin ilgili kurumlarından ve bütün paydaşlarından destek alınarak katılımcı bir anlayışla raporlar hazırlanmıştır. Çalışmalarda ilgili sektördeki uluslararası eğilimler dikkate alınarak ülkemizin ulusal ölçekli planlarına, akademik çalışmalarına değin geniş yelpazeli bir bilgi dağarcığından istifade edilerek Tokat için yapılması gerekenler ortaya konulmuştur. Böylece her sektörel eylem planında yıllara sair, hangi kurumların beraber çalışarak hangi faaliyetleri gerçekleştireceği konusunda detaylı bir yol haritası belirlenmiştir. İlgili kurumlarımız, bu eylem planları içerisinde ilimizin sektörel bazda gereksinimlerine göre, Tokat'ta farklılık yaratacak 5 yıllık proje ve faaliyetlerini tasarlama imkânı bulacaktır.

Sektörel eylem planlarının ilimizin ekonomik ve sosyal kalkınması için yol gösterici olmasını temenni ederken, bu çalışmaların hazırlanmasında emeği geçen Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve OKA yetkililerine teşekkür ederim. Sektörel eylem planlarının ilimize hayırlı olmasını dilerim.

Dr. Ömer Toraman
Tokat Valisi
OKA Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

1. Giriş ve Yönetici Özeti.....	1
2. Raporun Amacı ve Kapsamı.....	2
3. Raporun Hedefi.....	7
4. Çalışma Yöntemi	7
5. Sektörün Mevcut Durumu	9
5.1 Global Gelişmeler	9
5.2 Türkiye’de Makro Ölçekli Yaklaşımlar (kurumsal yapı, politikalar, stratejik hedefler vb.).....	13
5.3 Tokat’ta durum (İstatistikî göstergeler, geçmiş çalışmalar, sorunlar, beklentiler vb.):	19
6 .Hedef Analizi (Sorun analizi ile sebep-sonuç ilişkisi içerisinde)	34
7. Performans Göstergeleri	37
8. Sorumlu Kuruluşlar – Paydaş Analizi.....	38
9. Eylem Planı	39
10. Kaynakça.....	46

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1- Görüşülen Gruplara İlişkin Veriler

Tablo 2: Eğitimde Gelişmeler ve Hedefler

1. Giriş ve Yönetici Özeti

Bu raporda Tokat İli Eğitim Sektörü Eylem Planı (2018-2023) hazırlanmıştır. Eylem planı hazırlama süreçlerinde şu çalışmalar yapılmıştır: Öncelikle daha önce hazırlanan raporlar incelenmiştir. İncelenen raporların listesi yöntem bölümünde ve kaynakçada verilmiştir. Daha sonra eğitimin bu günkü durumu ve gelecekte olası durumları ilgili alan yazında incelenmiştir. Dünya’da ve Türkiye’de eğitimin mevcut durumu analiz edilmiştir. Daha sonra Tokat ilinin eğitim göstergeleri incelenmiştir. Tokat ilinin eğitim göstergeleri Türkiye ile karşılaştırılmıştır.

İncelenen raporlar ve alan yazın doğrultusunda oluşturulan notlarla Tokat İlinde eğitime paydaş olabilecek toplamda 8 farklı grupta toplantı yapılmıştır. Toplantılarda odak grup görüşmesi yöntemi uygulanmıştır. Toplamda 70 katılımcı ile 740 dakikalık görüşme gerçekleştirilmiştir. İncelenen raporlar, alan yazın ve yapılan görüşmeler sonunda Tokat İli Eğitim Sektörüne ilişkin sorun-hedef diyagramı oluşturulmuştur. Bu diyagrama göre Tokat İlinin Eğitim Sektörünün temel değişkenleri şunlardır: 1. Altyapı (Zenginleştirilmiş Öğrenme Ortamları), 2. Öğretmen (Yetiştirilmesi, Gelişimi, Eğitim Nosyonu, Örgütsel Bağlılığı, Motivasyonu), 3. Okuryazarlık (Çok Yönlü Yetişme), 4. Disiplin (İstenmeyen Öğrenci Davranışı), 5. Devamsızlık (Ortaöğretimde Okula Devam), 6. Okuma Kültürü, 7. Üniversite İşbirliği (Eğitime Akademik Katkı), 8. Yaşam Boyu Öğrenme, 9. Eğitime Yerel Katkı, 10. Mesleki Eğitimde Niteliğin Artırılması, 11. Okuma yazmazlık, 12. Diğer değişkeni. Belirlenen 12 temel değişkenden 10 tanesi için eylem planı oluşturulmuştur. Mesleki Eğitimde Niteliğin Artırılması başlığı ve Okumaz yazmazlık başlığında eylem planı oluşturulmamıştır. Mesleki eğitimde niteliğin artırılması değişkenine ilişkin İstihdam sektöründe aynı konu detayları ile planlanmıştır. Mesleki eğitimde niteliğin artırılmasına yönelik bu raporda istenmeyen davranışlar ve devamsızlık konularında eylemler oluşturulmuştur. Okumaz yazmazlık başlığına ilişkin tüm Türkiye’de Cumhurbaşkanımızın da emirleri doğrultusunda çalışmalar devam etmektedir.

Yukarıda belirtilen temel değişkenlere ilişkin 19 eylem adımı ve bunlara ilişkin 56 iş ve işlemler belirlenmiştir. Hazırlanan eylem planı ilgili bölümde verilmiştir.

2. Raporun Amacı ve Kapsamı

Raporun amacı, Tokat iline ilişkin EĞİTİM sektörünün mevcut durumundan hareketle 2018-2023 yılları arasında yapılması önerilen çalışmaların ortaya konmasıdır. Bu amaçla öncelikle eğitimin Dünya’da ve Türkiye’de var olan durumu çeşitli raporlar açısından incelenmiştir. Ortaya konulan çalışmaların kapsamı, eğitimde kaliteyi artıracak iç ve dış paydaşlarla işbirliği ve öğrencilere sunulan eğitim-öğretim hizmetlerinin kalitesinin artırılarak Tokat İlinde eğitimin daha nitelikli hale gelmesini içermektedir. Bunun sağlanması için öncelikli konular; okullaşma, okuryazarlık, okumaz yazmazlık, zenginleştirilmiş eğitim ortamı, eğitimde yerel katkının artırılması, öğretmenlerin hizmet öncesinde hizmet içinde daha nitelikli yetiştirilmesi, yetişkin eğitimlerinin yapılmasıdır.

3. Raporun Hedefi

Raporun hedefi;

- Tokat ilinin EĞİTİM ATLASININ oluşturulması,
- Okulların SED (sosyo-ekonomik düzey) açısından kategorize edilerek birer stratejik kurum olarak algılanması,
- Eğitimde fiziki alt yapı eksiklerinin giderilmesi,
- Eğitim sisteminin en kritik ögesi öğretmeni hizmet öncesinde ve hizmet içinde nitelikli yetiştirilmesi,
- Uygulamada görev yapan öğretmenin eğitime ilişkin algılarının olumlu hale getirilmesi,
- Öğrencilerde istenmeyen davranışların önlenmesi için çalışmalar yapılması,
- Öğrencilerin okullara uyumları ve devamsızlığı azaltma çalışmalarının yapılması,
- Bilgi toplumun gereği okuryazarlık kültürünün oluşturulması,
- Tüm yaşamın ve çevrenin eğitim-öğretim ortamına hizmet eder hale getirilmesi,
- Hayat boyu öğrenmenin gereği yetişkin eğitiminin sistematik hale getirilmesi,
- Okuma kültürünün geliştirilmesi olarak belirlenmiştir.

4. Çalışma Yöntemi

Tokat iline ilişkin eğitim eylem planının hazırlanması için öncelikle raporlar incelenmiştir. İncelenen raporlar şunlardır:

- Türkiye'nin 2023 Vizyonu ve Eğitimde "Orta Kalite Tuzağı" (2014),
- Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018),
- Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi 2014-2023,
- Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) Eylem Planı (2014-2018),
- 2014-2018 Öncelikli Dönüşüm Programları,
- On Birinci Kalkınma Planı Hazırlıkları,
- Orta Vadeli Program (2017-2019),
- Yeşilirmak Havza Gelişim Projesi, Mevcut Bölgesel Gelişme Ana Planı,
- 65. Hükümet Programı,
- 2015–2019 MEB Stratejik Planı,
- Tokat İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2015-2019 Stratejik Planı,
- T.C. Tokat Valiliği (2016), Tokat'ın 2023 Vizyon Belgesi Yapısal Dönüşümün Başlangıcında Tokat'ın Geleceği İçin Eğitim Hedefleri,
- MEB İstatistikleri (2016-2017),
- MEB (2016) PISA değerlendirmesi.

Daha sonra eğitimin dünyada ve Türkiye’de gelişimine uygun Tokat ili ile ilgili mevcut istatistikler de dikkate alınarak eğitimin iç ve dış paydaşlarıyla odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Odak grup görüşmeleri, son yıllarda sıklıkla kullanılan nitel bir veri toplama tekniğidir. Odak grup görüşmelerinin amacı, belirlenen bir konu hakkında katılımcıların bakış açılarına, yaşantılarına, ilgilerine, deneyimlerine, eğilimlerine, düşüncelerine, algılarına, duygularına, tutum ve alışkanlıklarına dair derinlemesine, detaylı ve çok boyutlu nitel bilgi edinmektir (Çokluk,2011). Odak grup toplantısı yapılan paydaşlara ilişkin sayısal veriler Tablo 1’de verilmektedir.

Tablo 1- Görüşülen Gruplara İlişkin Veriler

Grup No	Görüşme Yapılan Grup	Katılımcı Sayısı	Görüşme Süresi (dakika)	
1	İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürleri	12	120	
2	Eğitim Müfettişleri	10	75	
3	Okul Müdürleri	10	75	
4	Özel Eğitim Kurum Müdürleri	5	60	
5	Öğretmenler	10	75	
6	Öğrenci Velisi (okul aile birliği başkanı)	6	75	
7	Eğitim Sendikaları	Eğitim Bir Sen	3	60
		Türk Eğitim Sen	3	60
		Eğitim Sen	5	60
8	Akademisyen	6	80	
Toplam 8		70	740	

Tablo 1’de görüldüğü gibi Toplamda 8 farklı grupta görüşme yapılmıştır. Katılımcı sayısı 70 kişidir. Toplamda 740 dakikalık bir görüşme yapılmıştır. Görüşmelere ilişkin fotoğraflardan 2 tanesi aşağıda verilmiştir:

5. Sektörün Mevcut Durumu

5.1 Global Gelişmeler

Kalkınma Bakanlığı Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (2014-2023) raporunda

Bölgesel Gelişmeyi Etkileyen Uluslararası Eğilimler

Dünyada, yaşam kalitesi ve insan hakları konularında genel bir gelişme yaşandığı söylenebilir. BM İnsani Gelişmişlik Endeksi göstergesine göre, 1980'lerden bu yana hem dünyada hem Türkiye'de genel bir gelişme eğilimi izlenmekte, yoksulluk da dahil sosyal göstergelerde iyileşme görülmektedir.

Ancak, bu gelişmeler tüm ülkelerde aynı düzeyde gerçekleşmemektedir. Örneğin, Sahra Altı Afrika ülkelerinde gelişmişlik seviyesi özellikle sağlık ve gelir eşitsizliği konularında farklılık göstermekte, kimi ülkelerde gerileme söz konusu olabilmektedir. Dünya genelinde çoğu ülkenin beşeri kaynaklara yatırımı istikrarlı bir şekilde sürdürmesi, eğitim endeksinin de kararlı ve hızlı bir şekilde yükselmesini tetiklemektedir. Ayrıca, 2000'li yıllar, eğitim, sağlık ve gelir endekslerinde genel bir iyileşmenin ve istikrarlı bir seyrin yaşandığı yıllar olmuştur. Ancak, küresel ekonomik ve mali kriz, özellikle 2008 yılından sonra gelir dağılımı ve yoksulluk göstergelerini olumsuz yönde etkilemiştir. Gelişmiş ülkelerin nüfus yapısı, yaşlanma eğilimi göstermektedir. Bu eğilime bağlı olarak, üretimin ve vergi gelirlerindeki azalmanın yanında sağlık ve sosyal güvenlik gibi alanlardaki sorunların belirginleşmesi beklenmektedir. Gelişmekte olan genç nüfuslu ülkelerin yaşlı nüfuslu ülkelere göre işgücü açısından daha avantajlı konuma geçebileceği, buna karşılık gelişmiş ülkelerin genç veya nitelikli işgücü talebinin ise gelişmiş ülkelere göçü teşvik edebileceği öngörülmektedir. Ayrıca, gelişmekte olan ülkelerde genişleme eğilimindeki orta sınıf, tüketim kalıplarının ve tasarruf alışkanlıklarının değişmesinde, ekonomik ve siyasi kararların alınmasında daha etkili olacaktır. Kadınların özellikle eğitim aracılığı ile iş hayatına ve sosyal yaşama katılım seviyesinin yükselmesi, ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişimini etkileyecek önemli faktörler arasına girecektir.

AB Bölgesel Politikasının geleceğine ilişkin tartışmalarda öne çıkan ve Yapısal Fon Tüzükleri ile somutlaşan tematik yoğunlaşma konusunun önümüzdeki dönemde önem kazanacağı görülmektedir. Sınırlı kaynaklar ile daha etkili ve somut çıktılar elde etmek üzere, fon kullanımında tematik yoğunlaşmanın sağlanması yasal çerçeve ile bir kural haline getirilmektedir. Bu doğrultuda, Uyum Politikası çerçevesinde üye ülkelere ve bölgelere tahsis edilecek kaynaklar Avrupa 2020 Stratejisi hedefleri ile uyumlu olarak belirlenen sınırlı sayıda önceliğe kanalize edilecektir. Yapısal Fon Tüzükleri ile belirlenen 11 tematik öncelikten bir tanesinin de **Eğitim ve yaşam boyu öğrenme olduğu görülmektedir**. SETA'nın "*Türkiye'nin 2023 Vizyonu ve Eğitimde Orta Kalite Tuzağı*" raporunda Polat'a (2014) göre;

- Ülkeler günümüzün sosyal ve ekonomik ortamında rekabet edebilecek bireyler yetiştirmek için eğitim sistemlerinin rekabet edebilirliğini ölçmeye çalışmaktadırlar. Üç yılda bir yapılan PISA çalışmaları, hem zaman içinde ülkelerin eğitim sistemlerinin nasıl bir gelişme gösterdiğini, hem de ülkelerin performanslarını birbirleri ile karşılaştırmasına imkân vermektedir.
- Türkiye'de son dönemde hızlanan gerek refah artışının gerekse yaşam koşullarındaki iyileşmenin yavaşlamaması için nüfusun beceri düzeyinin yükseltilmesi belirleyici olacaktır.
- Eğitim sistemlerinin farklı göstergeler üzerinden karşılaştırılmasını amaçlayan önemli çalışmalar yapılmıştır. Elinizdeki raporun da asıl dayanak noktasını oluşturan PISA araştırması, veriye dayalı eğitim politikası oluşturmada ülkelerin kıyaslanması ve trend (eğilim) analizlerinin yapılmasına imkân vermesi açısından önemli bir işlev görmektedir.
- PISA 2012 sonuçlarına göre Türkiye, PISA 2003'den itibaren matematikte 25; fen bilimlerinde 29; okuma becerilerinde 34 puan artırımına rağmen sıralamasında bir değişme olmamış ve OECD ülkelerinin gerisinde kalmıştır. Kalkınma düzeyi benzer ülkelerle karşılaştırıldığında ise Türkiye eğitim başarısı açısından orta sıralarda yer almaktadır.
- Türkiye'nin refah düzeyinin OECD düzeyinde olması varsayımında, matematik puanı, önemli ölçüde artarak OECD ortalamasının altındaki seviyesinden ortalama düzeye; sıralamada ise 44'üncülükten 27'nci sıraya çıkmaktadır.

- Türkiye'nin de aralarında bulunduğu bazı ülkelerde PISA'ya katılım sağlayan nüfusun tamamı okullaşmamıştır. Türkiye'de 15 yaş nüfusun tamamı okullaşmış olsaydı Türkiye'nin ortalama matematik skorunun 448'den 427'ye düşeceği öngörülmektedir.
- PISA 2012'de Türkiye'de matematik, fen ve okuma alanının üçünde de en üst düzeyde (5. ve 6. seviyede) başarı gösteren öğrencilerin oranı %1 iken, bu oran OECD'de %4,4; Japonya, Hong Kong-Çin, Şanghay-Çin ve Singapur'da ise %10'un üzerindedir.
- Türkiye'de öğrenci başarıları bölgesel olarak farklılaşmaktadır. Ortadoğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki öğrencilerin performansı ile diğer bölgelerdeki akranlarının performansı önemli oranda farklılaşmaktadır. Bu fark iki yıllık eğitime karşılık gelmektedir.
- Eğitim başarısının bölgesel olarak farklılaşmasını ve özellikle Kuzeydoğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve kısmen de Ortadoğu Anadolu bölgelerindeki başarı düşüklüğünü sosyo-ekonomik koşullar büyük oranda açıklama- maktadır. Bu bölgelerdeki başarı düşüklüğünün temel nedeni eğitim imkânlarının niteliğinin yetersiz olmasıdır.
- 2003-2012 döneminde Doğu Anadolu Bölgesi'nin başarısında, zaman içinde bir artış olmasına rağmen Güneydoğu Anadolu Bölgesinde belirgin bir gelişme olmamıştır. Bunun temel nedeni, bu bölgede 15 yaş grubu okullaşan öğrenci sayısının 2003 yılından bu yana %118 oranında artmasıdır.
- PISA 2012 sonuçlarına göre fen lisesi öğrencileri ile meslek lisesi öğrencileri arasında 240 puanlık bir fark olduğu görülmektedir. Bu fark ise 6 yıllık eğitim süresine denk gelmektedir. PISA 2012 sonuçları okul türlerine göre puanların aşırı farklılaştığını göstermektedir. Bu da Türkiye eğitim sisteminin aşırı hiyerarşik bir ortaöğretim sistemine sahip olduğu anlamına gelmektedir.
- Türkiye, Meksika ve Almanya ile birlikte PISA 2003 ile PISA 2012 arasında hem performansı hem de eşitliği artıran üç ülkeden biridir.
- Türkiye'de son yıllarda milli gelirden yaşanan artış ve gelir dağılımındaki iyileşme, buna ilaveten, sosyal transferler ve eğitimdeki destek hizmetleri, sosyo-ekonomik faktörlerin eğitim başarısını açıklamadaki etkisinin azalmasını ve eğitimde eşitliğin artmasını sağlamıştır.
- Türkiye'de öğrencilerin başarı farklılıklarının %14,5'i sosyo-ekonomik koşullarla açıklanmaktadır. Bu oranın % 14,8 olduğu OECD ile Türkiye'nin eğitimde eşitlik düzeyinin benzeştiği görülmektedir.
- Türkiye'de annenin çalışıyor olması (19 puan) babaya göre (13 puan) eğitim başarısını daha fazla artırmaktadır. Ancak, başarı farkının asıl nedeni ebeveynlerin çalışıyor olmasından ziyade sosyo-ekonomik ve kültürel statünün yüksek olmasıdır.
- Okulöncesi eğitime katılım, sosyo-ekonomik statü dikkate alındığında başarı üzerinde OECD genelinde 31 puan etki ederken bu oran Türkiye'de 22 puan civarındadır.
- Sosyo-ekonomik statüsü yüksek olan öğrencilerin devam ettiği okullara göre başarı sıralaması yapıldığında Türkiye 529 puanla 33. sırada yer almaktadır. Dezavantajlı okulların öğrencileri ise 402 puan ortalama ile 42. orta düzeydeki okul öğrencileri ise 435 puanla 43. sırada yer almaktadır.

- PISA 2003-2012 dönemi kıyaslandığında üst düzey performans sergileyen öğrenci oranlarında bir artış olmamasına rağmen temel yeterlilik düzeyinin altındaki öğrenci oranlarında önemli gelişmeler yaşanmıştır. PISA 2003'de okuma becerileri testinde öğrencilerin %36,8'i temel yeterlilik düzeyinin altında iken bu oran PISA 2012'de %21,6'ya; fen bilimleri testinde, bu oran %38,6'dan %26,4'e; matematik testinde ise, %52,3'den, %42,2'ye inmiştir. Dahası, bu süreçte dirençli öğrenciler olarak tanımlanan dezavantajlı olup başarılı olan öğrencilerin oranında da önemli bir gelişme olmuştur. PISA 2003-2012 arasında Türkiye tüm ülkeler içinde akademik olarak dirençli öğrenci oranında 4,4 puanlık artışla en yüksek artışı gösteren ülkedir.
- 2003-2012 döneminde sosyal içerme düzeyinin artması ve akademik içerme düzeyinin düşmesi ortaöğretime yerleştirmede akademik seçiciliğin arttığını diğer yandan yerleşilen okulda sosyo-ekonomik koşulların belirleyiciliğinin azaldığını göstermektedir.
- Türkiye'de eğitim sistemindeki başarının artmasında sosyal politikaların önemli bir etkisi olmuştur. Son yıllarda sosyal içerme ve yoksullukla mücadele amacıyla daha kapsayıcı bir sosyal güvenlik sistemi, daha etkin ve yaygın bir sosyal destek sistemi oluşturulmuştur.
- Son yıllarda Türkiye'nin eğitim başarısı ve refahında önemli ilerlemeler yaşanmasına rağmen, yakın bir gelecekte eğitim başarısının refah ve eğitim harcamalarındaki artışa duyarsızlaşma ihtimali yüksektir. Son yıllarda gerçekleşen bu performans artışını devam ettirmek için Türkiye'yi daha zorlu bir süreç beklemektedir. Türkiye'nin karşılaşması muhtemel bu risk **Eğitimde Orta Kalite Tuzağı** olarak tanımlanabilir.
- Refah ve kaynak artışından bağımsız olarak öğretmenlerin, programların içeriği ve süresinin, eğitim ortamlarının verimliliğinin ve niteliğinin yetersiz kalması durumunda önümüzdeki yıllarda, son on yılda gerçekleşen yükselen eğitim başarısını yakalamak zor görünmekte ve **orta kalite tuzağına düşme ihtimali yüksektir.**
- Türkiye'nin 2003-2012 dönemindeki trendi incelendiğinde okuma ve matematik için performans artışı sabit; fen alanında ise azalan orandadır. Fen alanındaki gelişme hızının yavaşlaması orta kalite tuzağı riski için öncü gösterge niteliğindedir.
- Yapılan hesaplama göre, Türkiye şimdiye kadarki gelişme ivmesini takip ederse, 2023 yılındaki tahmini matematik skoru 480-494 arasında olacaktır. Benzer trendin devam etmesi durumunda tahmini olarak Türkiye'nin eğitim performansı OECD ortalaması civarında ve Rusya, ABD, İngiltere, Fransa ve Avustralya ile benzer bir düzeye ulaşılabilir.
- PISA ve TIMSS gibi çalışmalarda en başarılı ülkeler ile eğitim sisteminde hızlı gelişme gösteren ülke örneklerinin eğitim politikalarını ve reformlarını takip etmek Türkiye'nin "orta kalite Tuzağı"na düşmeden, eğitim sistemindeki kaliteyi geliştirmesi için takip edeceği eğitim politikaları ve reformları için önemli katkılar sağlayacaktır. Polonya, Finlandiya, Kore ve Kanada'nın başarı nedenleri farklılaşsa da, eğitim sisteminde kaliteyi etkileyen bazı ortak hususlar bulunmaktadır. Bu sistemlerde kalitenin en önemli anahtarı **öğretmen olarak tanımlanmaktadır. Bu ülkelerde öğretmenin mesleki statüsü, profesyonel yetki ve özerklikleri hayli yüksektir. Yine bu ülkelerde daha hesap verebilir bir eğitim sistemi olduğu, okullar arası kalite farkının yüksek olmadığı ve özellikle temel akademik becerilerin öğretilmesine önem verildiği görülmektedir.**

- Türkiye'de eğitim sisteminde önümüzdeki dönemde sosyo-ekonomik koşulların başarı üzerindeki etkisinin ve gücünün azalma trendine girmesini sağlayan ve dezavantajlıları hedefleyen politikaları yürütmeye devam ederek aynı zamanda doğrudan kaliteyi etkileyen eğitim politikalarına daha da fazla önem verileceği bir döneme girilmektedir.
- Türkiye'nin eğitim performansındaki artış trendini koruması ve orta kalite tuzacağına düşmemesi için eğitim politikalarını odaklanma çerçevesinde dezavantajın başarıya engel oluşturduğu alanlara ve evrensel çerçevede **ise öğretmen, program, ölçme ve değerlendirme, yönetim, materyal, süreç vb. nitelikleri geliştirerek öğrenme çıktılarının ülke genelinde geliştirilmesinin amaçlandığı bir eğitim stratejisi ve felsefesi** gereksinimi bulunmaktadır.
- Ulusal ve uluslararası karşılaştırmalı olarak yapılan ölçme değerlendirme çalışmalarının sonuçları, ciddi bir analize tabi tutularak, politika geliştirme süreçlerinde kullanılmalıdır. Dahası, MEB'in hesap verebilirliğini artırmak ve etkin politika geliştirebilmek için eğitim izleme ve değerlendirme raporları hazırlanmalı ve bu raporları kamuoyu ile paylaşılmalıdır.
- Eğitim sisteminde eşitlik ve kaliteyi geliştirmek için kaynakların (beşeri ve fiziki) öncelikli olarak dezavantajlı bölgelerdeki okullara yönlendirilmesi gerekmektedir. Buna ilaveten, sosyal yardımların, eğitim başarı üzerindeki etkisi dikkate alınarak, sosyal yardım ve eğitim destekleri etkin bir şekilde uygulanmaya devam etmelidir.
- Asgari standartları elde edemeyen öğrencilere yönelik, etkin **bir telafi eğitimi** sunulmalıdır. Bu telafi eğitiminde, öğrencilerin asgari standartlara erişmesi sağlanmalıdır.
- Türkiye ortaöğretim sistemi aşırı hiyerarşik olduğundan, daha eşitlikçi bir eğitim sistemi tesis etmek için, sınavla öğrenci alan okul sayısı ve öğrenci oranları sınırlanmalıdır.
- Sosyo-ekonomik yapıdan kaynaklı dezavantajları ortadan kaldırmada en önemli faktör öğretmen olduğundan, dezavantajlı bölgelere daha tecrübeli öğretmenlerin istihdam edilmesi gerekmektedir. Bu öğretmenlerin, dezavantajlı bölgelerde çalışmalarını sağlayacak teşvik mekanizmaları kurulmalıdır.

Polat'ın (2014) Orta Kalite Tuzacağı isimlendirmesiyle dikkat çektiği konu, eğitime ayrılan payın artması alt yapının güçlenmesine paralel bir kalite artışının olmamasının oluşturduğu bir algıdır. Bununla mücadelenin yolunun OKURYAZAR öğretmenden geçmektedir. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesinde OKURYAZAR ÖĞRETMEN yetiştirme çalışması yapılarak özgün bir model ortaya çıkarılabilir.

5.2 Türkiye'de Makro Ölçekli Yaklaşımlar (kurumsal yapı, politikalar, stratejik hedefler vb.)

2019-2023 dönemini kapsayacak olan ve Türkiye'nin odaklanacağı kritik önemdeki yapısal dönüşüm alanlarını ve bunlara ilişkin hedef ve stratejileri de ortaya koyacak temel bir politika belgesi olacağı düşünülen 11. Kalkınma planında “**Eğitim Sisteminde Kalitenin Artırılması**” ve “**Mesleki Eğitimde Niteliğin Artırılması**” özel ihtisas komisyonlarının kurulması kararlaştırılmıştır.

2017 yılı merkezi yönetim bütçe sürecini başlatan ve 2017-2019 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program (OVP) Türkiye ekonomisinin istikrarlı ve daha rekabetçi bir zeminde büyümesi ve toplum refahının yükseltilmesi için gerekli atılımları gerçekleştirmek üzere, yatırımı ve üretimi destekleyici bir anlayışla hazırlanmıştır.

Orta vadeli programda *eğitimin kalitesinin artırılmasına ve beşeri sermayenin niteliğinin yükseltilmesine yönelik çalışmalara devam edileceği vurgulanmıştır. Bu kapsamda; öğretmen yetiştirme sürecinin kalitesi artırılabilecek, ikili öğretim tamamen kaldırılacak, okul öncesi eğitim kademeli olarak zorunlu hale getirilecek ve beşinci sınıfların müfredatı dil öğretimi açısından yeniden düzenlenecektir.* Harcamalarda özellikle büyümeyi destekleyecek kamu altyapı yatırımlarına, bölgesel kalkınmaya, eğitime, Ar-Ge desteklerine ve teşviklere öncelik verilecektir. Değişen işgücü piyasası talepleriyle uyumlu bireyler yetiştirmeye yönelik olarak, temel ve mesleki eğitim reformu hayata geçirilecek ve çıraklık eğitimi zorunlu eğitim kapsamına alınacaktır.

65'inci Hükümet döneminde çalışmaların yoğunlaşacağı altı temel alandan birisi olan eğitim başlığında eğitimde temel vurguların yapıldığı konular özetle; Eğitimde uzmanlaşma, her alanda kaliteyi artırma, insani kalkınma, mesleki eğitim, donanımlı insan, hayat boyu eğitim, bilgi ile bilinç arasındaki etkileşim yani bilgelik, insan hakları, değerler eğitimi, **öğrenciyle ilgili sorunların okul düzeyinde çözülmesi ilkesini** esas alarak, **merkezden yerele doğru yetki devri, eğitim kalite endeksi, okul türleri ve bölgeler arası başarı farklılıklarını azaltarak eğitimde fırsat eşitliğine bütün boyutlarıyla hayatiyet, öğretmen strateji Belgesi, öğretmen akademisi, eğitim fakültelerinin müfredatını yenileme, ailenin eğitim sürecine katkısı, mobil öğrenme sistemleri, yazılı ve sözlü iletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil öğretimi, proje tabanlı öğrenme, FATİH projesi aracılığıyla tüm öğrencilere eğitimde fırsat eşitliği, eğitim mekânlarını yenilikçiliği, yeterli oyun, spor ve kültürel alanlara sahip mekânlar, okul öncesi eğitimi yaygınlaştırma, öğrenciyi merkeze alan bir anlayış, öğrenme ve gelişim düzeyi akranlarından geride olan öğrencilerin öğrenmesini desteklemek amacıyla tedbirler, spor ve müzik enstrümanı yeterliği, organize sanayi bölgelerinde meslek lisesi kurulması, eğitimin tüm kademelerindeki müfredatı temel becerileri içerecek şekilde güncelleme, çocuk, halk ve üniversite kütüphanelerinin içerik bakımından zenginleştirme, Yükseköğretim Kalite Kurulu'nun oluşması, üniversitelerin ihtisaslaşması (65. Hükümet Programı, 24 Mayıs 2016)**

Onuncu Kalkınma Planında (2014-2018) nitelikli eğitim ve işgücüne artan talep dikkat çekilerek eğitimde okullaşma her kademe açısından ele alınmıştır. Okullaşmayla beraber fırsat eşitliğine katkı sağlayacak eğitimde erişim FATİH projelerine vurgu yapılmıştır. Bu çerçevede şu amaç ve hedefler belirlenmiştir:

Düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, demokratik değerleri ve milli kültürü özümsemiş, paylaşma ve iletişime açık, sanat ve estetik duyguları güçlü, özgüven ve sorumluluk duygusu ile girişimcilik ve yenilikçilik özelliklerine sahip, bilim ve teknoloji kullanımına ve üretimine yatkın, bilgi toplumunun gerektirdiği temel bilgi ve becerilerle donanmış, üretken ve mutlu bireylerin yetişmesi eğitim sisteminin temel amacıdır.

Toplumun ve ekonominin ihtiyaçlarına duyarlı, paydaşlarıyla etkileşim içerisinde olan, ürettiği bilgiyi ürüne, teknolojiye ve hizmete dönüştüren, akademik, idari ve mali açıdan özerk üniversite modeli çerçevesinde küresel ölçekte rekabetçi bir yükseköğretim sistemine ulaşılması hedeflenmektedir.

Söz konusu hedef ve amaçların Tablo şeklinde ifadesi Tablo 2’de verilmektedir:

Tablo 2: Eğitimde Gelişmeler ve Hedefler

	2006	2012	2013	2018
Derslik Başına Öğrenci Sayısı 30 ve Altı Olan İl Sayısı				
İlköğretim	51	63	66	76
Ortaöğretim	57	55	57	66
Okul Öncesi (4-5 Yaş) Eğitimde Brüt Okullaşma Oranı (%)	24,0	44,0	47,0	70,0
Yükseköğretimde Brüt Okullaşma Oranı (%)¹				
Örgün	29,1	42,9	47,2	55,0
Toplam	46,0	81,6	87,0	94,0
Öğretim Üyesi Başına Öğrenci Sayısı¹	41,6	43,1	43,0	36,0
Yükseköğretimde Dünyadaki Uluslararası Öğrenci Havuzundan Alınan Pay (%)	0,54	0,64 ²	0,76	1,50

Kaynak: 2006 ve 2012 yılı verileri Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Kalkınma Bakanlığı, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM), OECD ve Avrupa Topluluğu İstatistik Ofisi’ne (Eurostat) aittir. 2013 ve 2018 yılı verileri Onuncu Kalkınma Planı tahminleridir.

(1) Lisansüstü öğrenciler hariçtir. 2012 yılı verisi 2011-2012 eğitim öğretim yılına aittir.

(2) 2010 yılı verisidir.

Onuncu Kalkınma Planında belirlenen amaç ve hedefleri gerçekleştirmek üzere aşağıdaki politikalar benimsenmiştir:

1. Eğitim sisteminde, bireylerin kişilik ve kabiliyetlerini geliştiren, hayat boyu öğrenme yaklaşımı çerçevesinde işgücü piyasasıyla uyumunu güçlendiren, fırsat eşitliğine dayalı, kalite odaklı dönüşüm sürdürülecektir.
2. Okul türlerinin azaltıldığı, programlar arası esnek geçişlerin olduğu, öğrencilerin ruhsal ve fiziksel gelişimleri ile becerilerini artırmaya yönelik sportif, sanatsal ve kültürel aktivitelerin daha fazla yer aldığı, bilgi ve iletişim teknolojilerine entegre olmuş bir müfredatın bulunduğu, sınav odaklı olmayan, bireysel farklılıkları gözetilen bir dönüşüm programı uygulanacaktır.
3. Öğrencilerin sosyal, zihinsel, duygusal ve fiziksel gelişimine katkı sağlayan okul öncesi eğitim, imkânları kısıtlı hane ve bölgelerin erişimini destekleyecek şekilde yaygınlaştırılacaktır.
4. İlk ve orta öğretimde başta engelliler ve kız çocukları olmak üzere tüm çocukların okula erişimi sağlanacak, sınıf tekrarı ve okul terki azaltılacaktır.
5. Özel eğitime gereksinim duyan engellilerin ve özel yetenekli bireylerin, bütünleştirme eğitimi doğrultusunda, uygun ortamlarda eğitimlerinin sağlanması amacıyla beşeri ve fiziki altyapı güçlendirilecektir.
6. Yabancı dil eğitimine erken yaşlarda başlanacak, bireylerin en az bir yabancı dili iyi derecede öğrenmesini sağlayacak düzenlemeler yapılacaktır.

7. Ortaöğretim ve yükseköğretime geçiş sistemi, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini dikkate alan etkin rehberlik ve yönlendirme hizmetleri desteğiyle, süreç odaklı bir değerlendirme yapısına kavuşturulacaktır.
8. Eğitim sisteminin performansının değerlendirilmesine imkân tanıyacak şekilde öğrenci kazanımlarının izlenebilmesini teminen, sınıf temelli başarı düzeyleri, yeterlilikleri ve standartları belirlenecek, ulusal düzeyde çoklu değerlendirme ve denetleme mekanizması geliştirilecektir.
9. Öğretmenlik mesleği daha cazip hale getirilecek; öğretmen yetiştiren fakülteler ile okullar arasındaki etkileşim güçlendirilecek; öğretmen yetiştirme ve geliştirme sistemi, öğretmen ve öğrenci yeterliliklerini esas alan, kişisel ve mesleki gelişimi sürekli teşvik eden, kariyer gelişimi ve performansa dayanan bir yapıda düzenlenecektir.
10. Deneyimli öğretmenlerin dezavantajlı bölgelerde ve okullarda uzun süreli çalışması özendirilecektir.
11. Okul idarelerinin bütçeleme süreçlerinde yetki ve sorumlulukları artırılacaktır.
12. Kalabalık ve birleştirilmiş sınıf ile ikili eğitim uygulamaları azaltılacak, öğrenci pansiyonları yaygınlaştırılacaktır.
13. Eğitimde alternatif finansman modelleri geliştirilecek, özel sektörün eğitim kurumu açması, özel kesim ve meslek örgütlerinin mesleki eğitim sürecine idari ve mali yönden aktif katılımı özendirilecektir.
14. Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında bilgi ve iletişim teknolojisi altyapısı geliştirilecek, öğrenci ve öğretmenlerin bu teknolojileri kullanma yetkinlikleri artırılacaktır. FATİH Projesi tamamlanacak ve teknolojinin eğitime entegrasyonu konusunda nitel ve nicel göstergeler geliştirilerek etki değerlendirmesi yapılacaktır.
15. Eğitim sistemi ile işgücü piyasası arasındaki uyum; hayat boyu öğrenme perspektifinden hareketle iş yaşamının gerektirdiği beceri ve yetkinliklerin kazandırılması, girişimcilik kültürünün benimsenmesi, mesleki ve teknik eğitimde okul-işletme ilişkisinin orta ve uzun vadeli sektör projeksiyonlarını dikkate alacak biçimde güçlendirilmesi yoluyla artırılacaktır.
16. Ulusal Yeterlilik Çerçevesi oluşturularak eğitim ve öğretim programları ulusal meslek standartlarına göre güncellenecek, önceki öğrenmelerin tanınmasını içeren, öğrenci hareketliliğini destekleyen ulusal ve uluslararası geçerliliğe sahip diploma ve sertifikasyon sistemi geliştirilecektir.
17. Ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyindeki mesleki ve teknik eğitimde, program bütünlüğü temin edilecek ve nitelikli işgücünün yetiştirilmesinde uygulamalı eğitime ağırlık verilecektir.
18. Yükseköğretim sistemi, hesap verebilirlik temelinde özerklik, performans odaklılık, ihtisaslaşma ve çeşitlilik ilkeleri çerçevesinde kalite odaklı rekabetçi bir yapıya dönüştürülecektir.
19. Yükseköğretim Kurulu, standart belirleme, planlama ve koordinasyondan sorumlu olacak şekilde yeniden yapılandırılacaktır.
20. Yükseköğretimde kalite güvencesi sistemi oluşturulacaktır.

21. Yükseköğretim kurumlarının sanayi ile işbirliği içerisinde teknoloji üretimine önem veren, çıktı odaklı bir yapıya dönüştürülmesi teşvik edilecek ve girişimci faaliyetler ile gelir kaynakları çeşitlendirilecektir.
22. Yükseköğretim kurumları çeşitlendirilecek ve yükseköğretim sistemi uluslararası öğrenciler ve öğretim üyeleri için çekim merkezi haline getirilecektir.

Ayrıca onuncu kalkınma planında (2014-2018) “**Temel ve Mesleki Becerileri Geliştirme Programı**” hazırlanarak amacı şu şekilde belirtilmiştir:

Günümüzde iş dünyasında yaşanan hızlı değişim, bireylerin mesleki beceriler kadar temel becerilere sahip olmalarını da gerekli kılmaktadır. Bu beceriler, bireylerin daha uzun süreyle çalışma hayatında kalmalarına, iş yaşamında verimliliklerinin artmasına ve değişen iş ve yaşam koşullarına daha hızlı uyum sağlamalarına imkân vermektedir. Bu çerçevede bireylerin, mesleki becerilerin yanında iş yaşamının gerektirdiği temel becerilere sahip olması, eğitim sistemi ile çalışma hayatı arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi ülkemiz insan kaynağının geliştirilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu programla bireylerin, çalışma hayatının gerektirdiği bilgi ve iletişim teknolojileri, yabancı dil, finansal okuryazarlık, problem çözme, eleştirel düşünme, iletişim, liderlik, kariyer planlama ve iş arama gibi temel beceriler ile sanatsal ve sportif becerilere sahip olması amaçlanmaktadır.

Doğu Karadeniz Projesi Eylem Planında (2014-2018) sürekli eğitim merkezlerinin ve toplumun her kesimi için hayat boyu öğrenme faaliyetlerinin geliştirilmesi, mesleki eğitimin geliştirilmesi, bölge genelinde okul öncesi eğitim alanında fiziki alt yapının iyileştirilerek okullaşma oranlarının artırılması, bölge genelinde ilköğretim ve ortaöğretim alanlarında fiziki alt yapıların geliştirilmesi, zenginleştirilmiş kütüphanelerin bölge geneline yaygınlaştırılması, kültür hizmetlerine erişimin artırılarak, okuma kültürünün geliştirilmesi, Rehberlik araştırma merkezlerinin yaygınlaştırılarak kapasitelerinin artırılması, bölge genelinde yükseköğretim altyapısının geliştirilmesi, öğretim üyesi ihtiyaçlarının karşılanması, yurt kapasitelerinin artırılması konularında görüş ve öneriler yer almaktadır.

Eğitim örgütünü yöneten Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2015-2019 stratejik planı incelendiğinde vizyonunun “Hayata hazır, sağlıklı ve mutlu bireyler yetiştiren bir eğitim sistemi” olduğu bu vizyon için özgeleminin; “Düşünme, anlama, araştırma ve sorun çözme yetkinliği gelişmiş; bilgi toplumunun gerektirdiği bilgi ve becerilerle donanmış; millî kültür ile insanlığın ve demokrasinin evrensel değerlerini içselleştirmiş; iletişime ve paylaşımına açık, sanat duyarlılığı ve becerisi gelişmiş; öz güveni, öz saygısı, hak, adalet ve sorumluluk bilinci yüksek; gayretli, girişimci, yaratıcı, yenilikçi, barışçı, sağlıklı ve mutlu bireylerin yetişmesine ortam ve imkân sağlamaktır” olarak belirlendiği görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı bu vizyonuna ulaşmak için belirlediği amaç ve hedefler aşağıdadır:

Stratejik Amaç 1: Bütün bireylerin eğitim ve öğretime adil şartlar altında **erişmesini** sağlamak.

Stratejik Hedef 1.1: Plan dönemi sonuna kadar dezavantajlı gruplar başta olmak üzere, eğitim ve öğretimin her tür ve kademesinde katılım ve tamamlama oranlarını artırmak.

Stratejik Amaç 2. Bütün bireylere çağın gerektirdiği bilgi, beceri, tutum ve davranışın kazandırılması ile girişimci, yenilikçi, yaratıcı, dil becerileri yüksek, iletişime ve öğrenmeye açık, öz güven ve sorumluluk sahibi, sağlıklı ve mutlu bireylerin yetişmesine imkân sağlamak.

Stratejik Hedef 2.1: Bütün bireylerin bedensel, ruhsal ve zihinsel gelişimlerine yönelik faaliyetlere katılım oranını ve öğrencilerin akademik başarı düzeylerini artırmak.

Stratejik Hedef 2.2: Hayat boyu öğrenme yaklaşımı çerçevesinde, iş gücü piyasasının talep ettiği beceriler ile uyumlu bireyler yetiştirilerek istihdam edilebilirliği artırmak.

Stratejik Hedef 2.3: Eğitimde yenilikçi yaklaşımlar kullanılarak bireylerin yabancı dil yeterliliğini ve uluslararası öğrenci-öğretmen hareketliliğini artırmak.

Stratejik Amaç 3. Beşeri, mali, fiziki ve teknolojik yapı ile yönetim ve organizasyon yapısını iyileştirilerek eğitime erişimi ve eğitimde kaliteyi artıracak etkin ve verimli işleyen bir kurumsal yapıyı tesis etmek.

Stratejik Hedef 3.1: Bakanlık hizmetlerinin etkin sunumunu sağlamak üzere insan kaynaklarının yapısını ve niteliğini geliştirmek.

Stratejik Hedef 3.2: Plan dönemi sonuna kadar, belirlenen kurum standartlarına uygun eğitim ortamlarını tesis etmek, etkin ve verimli bir mali yönetim yapısını oluşturmak.

Stratejik Hedef 3.3: Plan dönemi sonuna kadar etkin bir izleme ve değerlendirme sistemiyle desteklenen, bürokrasinin azaltıldığı, çoğulcu, katılımcı, şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim ve organizasyon yapısını oluşturmak.

Bakanlığın planı incelendiğinde 3 ana amaç ve hedef bulunmaktadır: Eğitime erişim, eğitime erişen bireylerin çok yönlü, donanımlı, sağlıklı ve mutlu olmaları ve tüm bunları sağlayacak insan, yönetim eğitim ortamı altyapısı.

Milli Eğitim Bakanlığının Stratejik Planı incelendiğinde dikkat çeken zayıf yönler ve tehditler aşağıdaki gibidir: (MEB; 2015-2019 Stratejik Planı)

- Okul öncesi eğitim imkânlarının yaygınlık ve yeterliliği
- Zorunlu eğitimden ayrılmaların önlenmesine ilişkin etkili bir izleme ve önleme mekanizmasının yeterliliği
- Bakanlık ile öğretmen yetiştiren kurumlar arasındaki iş birliği
- Sosyal, kültürel, sportif ve bilimsel faaliyetlerin yeterlilik düzeyi
- Çalışanların motivasyon ve örgütsel bağlılık düzeyleri
- Bazı okul türlerine yönelik olumsuz toplumsal algı
- Nüfus hareketleri ve kentleşmede yaşanan hızlı değişim
- Merkezi seçme ve yerleştirme sınavları nedeniyle sadece öğretimin ön plana çıkması
- Eğitim ve öğretimin finansmanında yerel yönetimlerin katkısının yetersiz olması
- Medyada eğitim ve öğretime ilişkin çoğunlukla olumsuz haberlerin ön plana çıkarılması

5.3 Tokat'ta durum (İstatistiki göstergeler, geçmiş çalışmalar, sorunlar, beklentiler vb.):

Yeşilirmak Havza Gelişim Projesi Mevcut Durum Analizi incelendiğinde;

Bölge illerinin hepsinde okuma yazma bilmeyenlerin oranı bütün dönemlerde Türkiye ortalamasının üzerindedir. Bölge içinde bu oranların en yüksek olduğu il Çorum, en düşük olduğu il ise Amasya'dır. Bölgede kadın nüfusun dörtte biri hala okuma yazma bilmemektedir. 2001-2002 öğretim yılında Türkiye genelinde okul öncesi okullaşma oranı yüzde 6,2, bu oran 2005-2006 öğretim yılında Türkiye genelinde okul öncesi okullaşma oranı 3-5 yaş grubu için brüt yüzde 13,41; 4-5 yaş grubu için yüzde 19,89, ortaöğretimde ise okullaşma oranı brüt yüzde 85,18, net yüzde 56,63 düzeyine çıkmıştır. 2001-2002 öğretim yılında bölgede ise yüzde 4,9'dur. İlköğretimde okullaşma oranı bölgede (yüzde 95,5) Türkiye ortalamasına (yüzde 98) yakındır. Ortaöğretimde okullaşma oranı (yüzde 35,3) ise Türkiye ortalamasının (yüzde 36,9) biraz gerisindedir. Mesleki ve teknik ortaöğretimde okullaşma oranı yüzde 19,7 olup, hem Türkiye ortalamasının, hem de komşu TR72, TR82 ve TR90 bölgelerinin altındadır. Bu durum mesleğe yönlendirilme konusunda eksikliğin olduğunu, nitelikli işgücünün yetiştirilmesi konusunda ciddi eksiklikler bulunduğunu göstermektedir. Bölgede, Samsun'da Ondokuzmayıs Üniversitesi (2003-2004 öğretim yılında 26 875 öğrenci) ve Tokat'ta Gaziosmanpaşa Üniversitesi (8 452 öğrenci) bulunmaktadır. 17 Mart 2006 tarih ve 26111 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren kanun değişikliği ile Amasya Üniversitesi ile Çorum Üniversitesi kurulmuştur (Amasya Üniversitesi kurulması öncesinde 5 726 öğrenci Eğitim Fakültesi'nde, 3 366 öğrenci Amasya Meslek Yüksek Okulu'nda, 377 öğrenci Sağlık Yüksekokulu'nda, 499 öğrenci Merzifon Meslek Yüksek Okulu'nda bulunmaktaydı).

Bölgede eğitim düzeyi bakımından bazı sorunlar vardır: okuma yazma bilmeyenlerin oranı 1980-2000 döneminde Türkiye ortalamasının üzerinde olmuştur ve bölgede kadın nüfusun dörtte biri, hala okuma yazma bilmemektedir. 2001-2002 öğretim yılında, okul öncesi 3-5 yaş grubu okullaşma oranı, Türkiye için brüt yüzde 6,2 ve bölge için yüzde 4,5 olmuştur. Bu oran 2005-2006 dönemi 4-5 yaş grubunda, Türkiye için brüt yüzde 19,9'tür. İlköğretimde okullaşma oranı, 2001-2002 öğretim yılında, Türkiye için brüt 99,45, bölge için 95,5'tir. İlköğretim okullaşma oranı 2005-2006 döneminde Türkiye için brüt 95,56'ya düşmüştür. Genel ortaöğretimde 2001-2002 öğretim yılı net okullaşma oranı, bölgede yüzde 35,3 olmuş, Türkiye net okullaşma oranı yüzde 36,9'un biraz gerisinde kalmıştır. Aynı oran, 2005-2006 döneminde Türkiye için net 36,03'tür. Mesleki ve teknik ortaöğretimde 2001-2002 öğretim döneminde bölgede net okullaşma oranı yüzde 19,7 olup, Türkiye ortalaması olan 20,5'in gerisindedir. Türkiye'de mesleki ve teknik ortaöğretimde okullaşma oranı 2005-2006 döneminde net 20,55'tir (MEB, 2006).

Tokat Kurumsal Yönetim Birliği (TKYB) çatısı altında, Eğitim, Gençlik ve Sosyal Hizmet Grubunun oluşturulması hedeflenmektedir. Ayrıca *yüksek okur yazarlık ve eğitim düzeyi göstergeleri, sektörel ihtiyaçlara yönelik mesleki eğitim faaliyetleri ve ihtiyaç duyulan sektörlerinin mesleki eğitim hizmetlerinin sağlanması* için çalışmalar yürütülmektedir (T.C Tokat Valiliği, 2016).

Tokat Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından hazırlanan 2015-2019 yılları arası Stratejik Planında, eğitim, uzun soluklu bir yatırım aracı olmasının yanında, ülke kalkınmasında stratejik bir öneme sahip olduğu belirtilmiştir. Kaliteli ve planlı bir eğitimin, geleceğin de beklenen güzellikte olmasının yegâne unsuru olduğu vurgulanmıştır.

İl Millî Eğitim Müdürlüğünün kaliteyi artırma adına yaptığı diğer bazı çalışmaları şu şekilde sıralanmıştır: Eğitim mevzuatı çalışmaları, Kalite yönetimi ilkelerinin uygulanması, Katılımcı yönetim uygulamaları, Paydaşlarla birlikte karar almaya dayanan yönetim uygulamaları.

İl Millî Eğitim Müdürlüğünün stratejik plan incelendiğinde güçlü, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditler belirlenmiştir. Yapılan SWOT analizinde üç boyut ele alınmıştır: “**Eğitim ve Öğretime Erişim, Eğitim ve Öğretimde Kalite, Kurumsal Kapasite**”. **Bu üç alanda belirlenen stratejik amaç ve hedefler şunlardır:**

Eğitim ve Öğretime Erişim

Stratejik Amaç 1

Ekonomik, sosyal, kültürel ve demografik farklılıklarından etkilenmeksizin her bireyin girişimci, yaratıcı ve üretken bireyler olabilme yolunda **eşit** ve hakları olan eğitimi adil şartlar altında alabilmelerine ve bu eğitimlerini tamamlayabilmelerine imkân sağlamak.

Stratejik Hedef 1.1.

Plan dönemi sonuna kadar dezavantajlı gruplar başta olmak üzere, eğitim ve öğretimin her tür ve kademesinde katılım ve tamamlama oranlarını artırmak.

Tema: Eğitim-Öğretimde Kalite

Stratejik Amaç 2

Mevcut imkânları en etkin şekilde kullanarak her kademedeki **bireyleri ulusal ve uluslararası ölçütlerde bilgi, beceri, tutum ve davranışlarla donatarak** yeterli seviyede yabancı dil bilgisiyle bir üst öğrenim kurumuna geçebilmelerine ve bu bireylerin istihdam edilebilmelerine olanak sağlamak

Stratejik Hedef 2.1

Bütün bireylerin bedensel, ruhsal ve zihinsel gelişimlerine yönelik faaliyetlere katılım oranını ve öğrencilerin akademik başarı düzeylerini artırmak.

Tema: Kurumsal Kapasite

Stratejik Amaç 3

Beşeri, fiziki, mali ve teknolojik yapı ile yönetim ve organizasyon yapısını iyileştirerek eğitime erişimi ve eğitimde kaliteyi artıracak etkin ve verimli işleyen bir kurumsal yapıyı tesis etmek.

Stratejik Hedef 3.1

Müdürlüğümüz hizmetlerinin etkin sunumunu sağlamak üzere insan kaynaklarının yapısını ve niteliğini geliştirmek.

Tokat Milli Eğitim Müdürlüğü'nün stratejik amaç ve hedefleri incelendiğinde öne çıkan temel konular; tüm öğrencilere erişim, çok yönlü yetiştirilmiş okuryazar insan, bu insanı yetiştirecek nitelikli insan ve alt yapı olduğu görülmektedir.

Tokat İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün Stratejik planında yer ala SWOT analizi aşağıda verilmektedir:

Güçlü Yönler

Eğitim ve Öğretime Erişim

1. Öğrenci velileri ve vatandaşlarla iyi diyalog kurulmuş olması, ilişkilerin şeffaf olması
2. Çağ nüfusundaki öğrencilerin okullaşma ve devamsızlık oranlarının yakından takip edilmesi,
3. Derslik başına düşen öğrenci sayısının Türkiye ortalamasının altında olması,
4. Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin gidebilecekleri okulların bulunması

Eğitim ve Öğretimde Kalite

1. Eğitimde kalite anlayışının büyük ölçüde benimsenmesi ve uygulanması,
2. İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Gaziosmanpaşa Üniversitesi ile işbirliği yapılarak lisansüstü eğitim olanaklarının artırılmış olması,
3. ARGE Birimi'nin aylık eylem planları vasıtası ile bütün eğitim ve öğretim süreçlerinde aktif olarak yer alması
4. Okullarla bütünleşmiş ölçme değerlendirme biriminin kurulmuş olması
5. Okullarda planlı ve proje tabanlı çalışma kültürünün yerleşmiş olması
6. İlimizde iş birliğine dayalı kurum kültürünün oturmuş ve kurumlar arası iletişimin etkili olması
7. Okullarda istenmeyen Davranışların Önlenmesi ve Okuldaşlık projesi ile şiddet kavramının okul literatüründen çıkarılmış olması

Kurumsal Kapasite

1. Liderlik yapan il yöneticilerinin değişim ve gelişime istekli ve açık olmaları
2. Teknolojiyi bilen ve kullanan personelin olması
3. Üstün yetenekli öğrencilerimize rehberlik eden Tokat Bilim Sanat Merkezi'nin varlığı,
4. Üniversite ve sivil toplum kuruluşları ile yapılan protokoller çerçevesinde ortak çalışma anlayışının benimsenmesi,
5. İlimizde Görme Engelliler Okulu'nun varlığı.

Zayıf Yönler

Eğitim ve Öğretime Erişim

1. Sosyal etkinlik yapılacak alanların sınırlı olması nedeniyle öğrencilerin okul dışında farklı oluşumlara yönelmesi,
2. Öğrencilerin teknoloji bağımlılığı geliştirmesi
3. Geleneksel nedenlerle ailelilerin öğrencinin okula devamına karşı olumsuz tutum sergilemesi
4. Merkez ve kırsal kesimler arasında eğitimsel ve kültürel farklılıkların olması
5. Muhtarlıkların ve Okul Aile Birliklerinin erişim çalışmalarına aktif olarak katılmaması
6. Öğrencilerin akademik başarısızlığı ve alt sınıflardan getirdiği yetersizliklerinin giderilmemesi nedeniyle okul ortamından soğuması
7. Akran etkileşiminin olumsuz etkileri
8. Anne baba kayıpları ve boşanmış aile sendromlarının etkileri

Eğitim ve Öğretimde Kalite

1. İlimizde birleştirilmiş sınıf uygulamasının devam ediyor olması,
2. Eğitimin maddi boyutuna sağlanan paydaş desteğinde yeterli düzeyde olmaması,
3. Eğitim tedbirlerinin belirlenmesinde ve uygulanmasında yetersizlikler yaşanması
4. Özel eğitim öğretmenlerinin sayısının yetersiz olması,
5. Öğretmen motivasyonunun düşük olması,
6. Aileleri fiili olarak ayrı olmakla birlikte hukuksal olarak durumu belli olmayan öğrencilerin varlığı ve okullarla ilişkilendirilmesi,

Kurumsal Kapasite

1. Gelişmiş bir arşivleme sisteminin olmayışı,
2. Yeterli oranda yardımcı personel olmayışı sebebiyle, okullarımızda istenen düzeyde temizlik tedbirlerinin alınamaması,
3. Mesleki eğitimde iş piyasasının ihtiyaçlarına göre mesleki eğitim alanlarının belirleme çalışmalarının yapılamamış olması,
4. Mesleki eğitim okulları ile iş piyasası veya alandaki meslek örgütleriyle ahengin sağlanamaması,
5. Pansiyonlu okullarda toplu taşıma araçlarının yokluğu
6. İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin araç yetersizliği
7. Kurum personelinin performans değerlendirilmesinde bilimsel ölçütlere yer verilmemesi
8. Okullarımızın mimari, statik ve elektrik planlarının olmaması,
9. Kapalı spor salonlarının okullarımızda bulunmaması
10. Görsel sanatlar, müzik sınıflarının oluşturulmasını sağlayacak şekilde fiziki kapasite araç gereç enstrüman ve materyalinin bulunmaması
11. Meslek okullarının çağdaş atölyelerinin oluşturulamaması

Fırsatlar

Eğitim ve Öğretime Erişim

1. Eğitime olan toplumsal talebin sürekli bir artış eğiliminde olması,
2. Ülkemizin AB giriş sürecinde olması
3. İlimiz nüfus yoğunluğunun merkezlerde toplanmış olması,
4. Özel öğretim kurumlarının yıllar bazında artış göstermesi
5. İlimizde Hayat Boyu Öğrenme kültürünün gelişmesi,
6. Eğitim sektörünün diğer bütün sektörleri etkiliyor olması
7. Bilginin hızlı üretimi, erişilebilirlik ve kullanılabilişinin artması,
8. Eğitimin diğer kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum örgütlerinin ve siyasi partilerin öncelikli işi haline gelmeye başlaması,
9. İlimizde Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nin varlığı

Eğitim ve Öğretimde Kalite

1. Millî Eğitim Bakanlığı'nın değişime ve gelişmeye açık olması,
2. İlimizde yürütülen proje tabanlı çalışmalarla gelişiminin sürekli kılınması,
3. Okul ve kurumlarımızda yenilikçi uygulamalarla yaygınlaştırılması

Kurumsal Kapasite

1. Değişimi yönetebilen liderlik özelliklerine sahip personelin bulunması
2. Teknolojinin sağladığı yeni öğrenme ve etkileşim olanakları,
3. Müfredat programlarının günün ihtiyaçlarına uygun hale getirme çalışmalarının sürekli olması
4. AB ve kalkınma ajanslarının eğitime yönelik maddi kaynak desteklerinin olması

TOKAT İLİNDE EĞİTİM SEKTÖRÜNÜN MEVCUT DURUMU (SAYISAL VERİLER VE GRAFİKLERİ)

1 - Eğitim Verileri

a) Öğrenci Sayısı (Okul öncesinde anaokulu+anasınıfı+MEB dışı kurumlann¹¹¹ öğrenci sayıları dahildir.) **Örgün Eğitim (Resmi + Özel+Açık öğretim)**

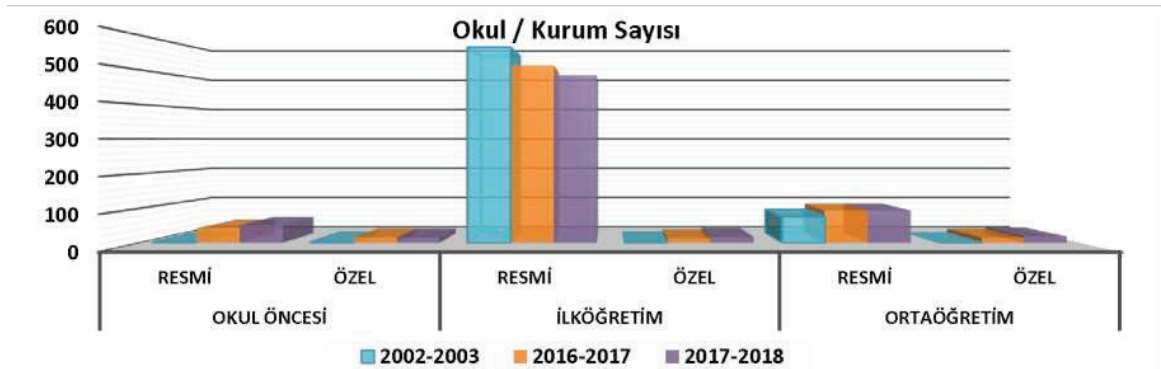
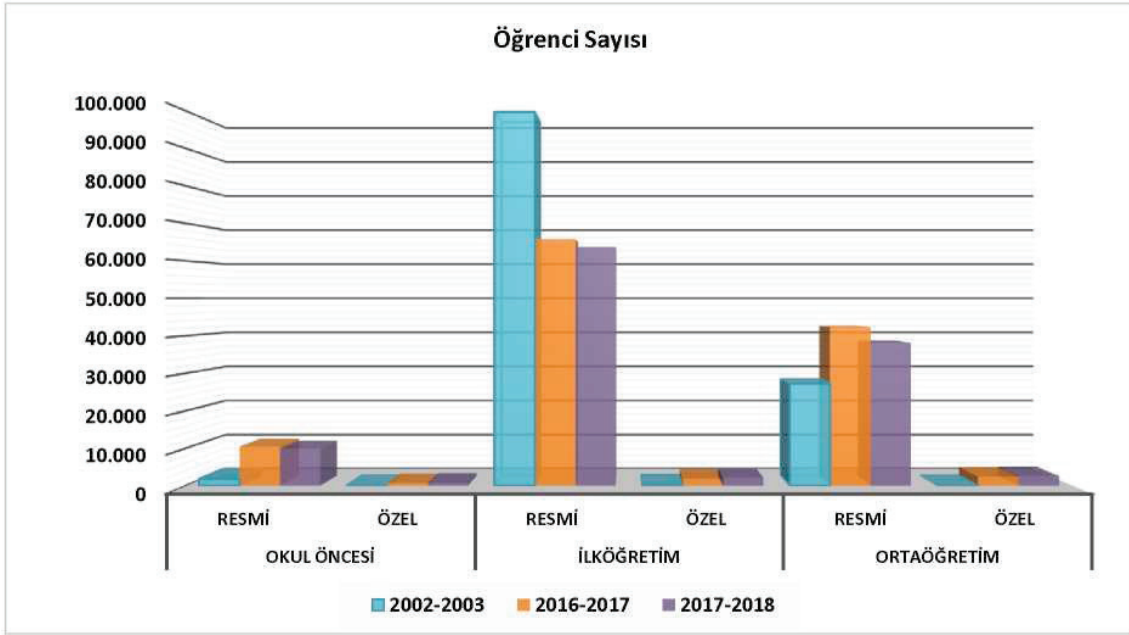
Dönem	Okul Öncesi		İlköğretim		Ortaöğretim		Toplam		Toplam
	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi + Özel
2002-2003	1.841	21	99.751	264	27.237	0	128.829	285	129.114
2016-2017	10.435	635	65.770	1.806	42.274	2.363	118.479	4.804	123.283
2017-2018	9.831	716	63.745	2.119	38.115	2.562	111.691	5.397	117.088

Dönem	Resmi	Özel	Toplam Resmi + Özel
2002-2003	11.45	9.680	21.132
2016-2017	88.959	12.481	101.440
2017-2018	89.406	12.778	102.184

* 2017-2018 eğitim öğretim yılına ait yaygın eğitim öğrenci kayıt işlemleri halen devam etmektedir. Yukarıdaki toplam sayı, 13.09.2017 tarihi itibarıyla kayıtları tamamlanan öğrencilere ait sayılardır.

b) Okul / Kurum Sayısı (Okul öncesinde anaokulu+MEB dışı kurumların¹¹¹ okul/sınıf sayıları dahildir.) **Örgün Eğitim (Resmi + Özel)**

Dönem	Okul Öncesi		İlköğretim		Ortaöğretim		Toplam		Toplam Resmi + Özel
	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	
2002-2003	2	2	565	2	76	0	643	4	647
2016-2017	43	16	513	13	94	15	650	44	694
2017-2018	52	15	484	17	94	19	630	51	681

c) Derslik Sayısı (Okul öncesinde anaokulu+MEB dışı kurumların¹¹¹ derslik sayıları dahildir/

Dönem	İlköğretim		Ortaöğretim		Yaygın Eğitim		Toplam		Toplam Resmi + Özel
	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	
2002-2003	4.104	23	790	0	0	0	4.905	34	4.939
2016-2017	3.895	153	1.357	211	93	392	5.489	839	6.328
2017-2018	3.627	149	1.348	258	68	483	5.225	971	6.196

2003-2017 yılları arasında resmi okullar bünyesinde yeni yapılan toplam derslik sayısı:**1.757**

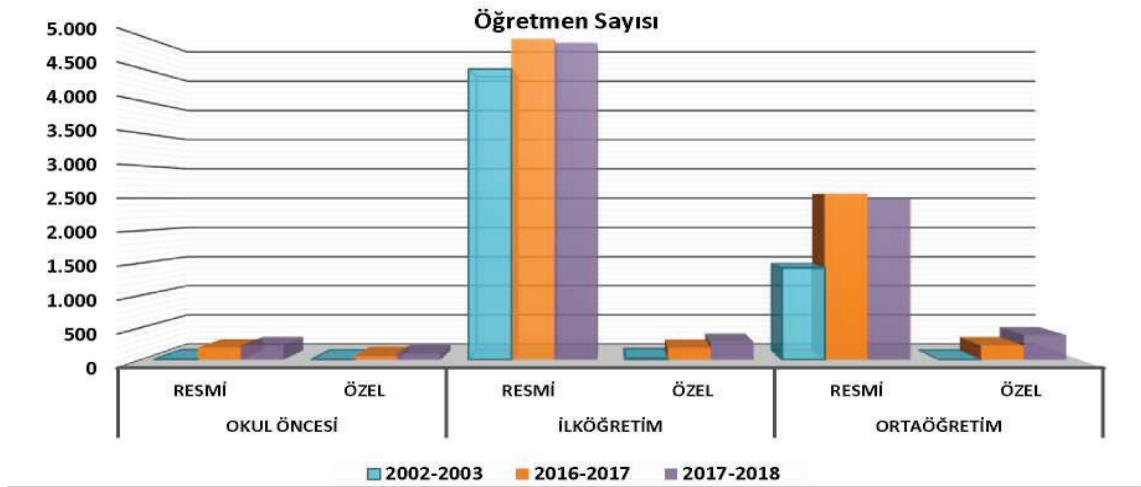
d) Öğretmen Sayısı (Okul öncesinde anaokulu+MEB dışı kurumların¹¹¹ öğretmen sayıları dahildir.)

Örgün Eğitim (Resmi + Özel)

Dönem	Okul Öncesi		İlköğretim		Ortaöğretim		Toplam		Toplam Resmi + Özel
	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	
2002-2003	12	4	4.488	26	1.425	0	5.925	30	5.955
2016-2017	189	59	4.960	181	2.566	222	7.715	462	8.177
2017-2018	224	94	4.897	275	2.495	382	7.616	751	8.367

* Okul öncesi sayılarına anasınıfı verileri dahil değildir.

Anasınıfı verileri buldukları eğitim kademesinde sayılmıştır.

e) Bina / Kurum Bilgileri Sayısı

Dönem	Kurum	Öğrenci	Spor Salonu	Lab.	Kütph.	Z-Kütph.
2002-2003	1	0	14	247	170	
2016-2017	1	0	38	330	249	9
2017-2018	1	250	55	254	238	12

f) Destekleme ve Yetiştirme Kursları

2017-2018 eğitim öğretim yılı itibariyle;

	Açılan Kurs Sayısı	Kadrolu Öğretmen Sayısı	Başvuran Öğrenci Sayısı
1. Dönem	253	2.307	38.788
2. Dönem*	230	1.947	35.368
Yaz Dönemi*	112	677	6.522

* 2. dönem ve yaz dönemi verileri 2016-2017 eğitim öğretim yılına aittir.

g) Muhacir Öğrenciler (Suriyeli, Iraklı ve diğerleri)

Bakanlığımız bünyesinde eğitim alan muhacir öğrenci sayısı

Bakanlığımıza bağlı okullarda Yabancı Öğrenci Bilgi İşlem Sistemi (YÖBİS)

21

ğ) Taşınmalı Eğitim

Dönem	İlköğretim		Ortaöğretim		Özel Eğitim	
	Taşınılan Merkez Okul Sayısı	Taşınılan Öğrenci Sayısı	Taşınılan Merkez Okul Sayısı	Taşınılan Öğrenci Sayısı	Taşınılan Merkez Okul Sayısı	Taşınılan Öğrenci ve Kursiyer Sayısı
2002-2003	79	13.206				
2016-2017	154	6.786	26	1.926	11	145
2017-2018	160	7.598	90	7.967	26	576

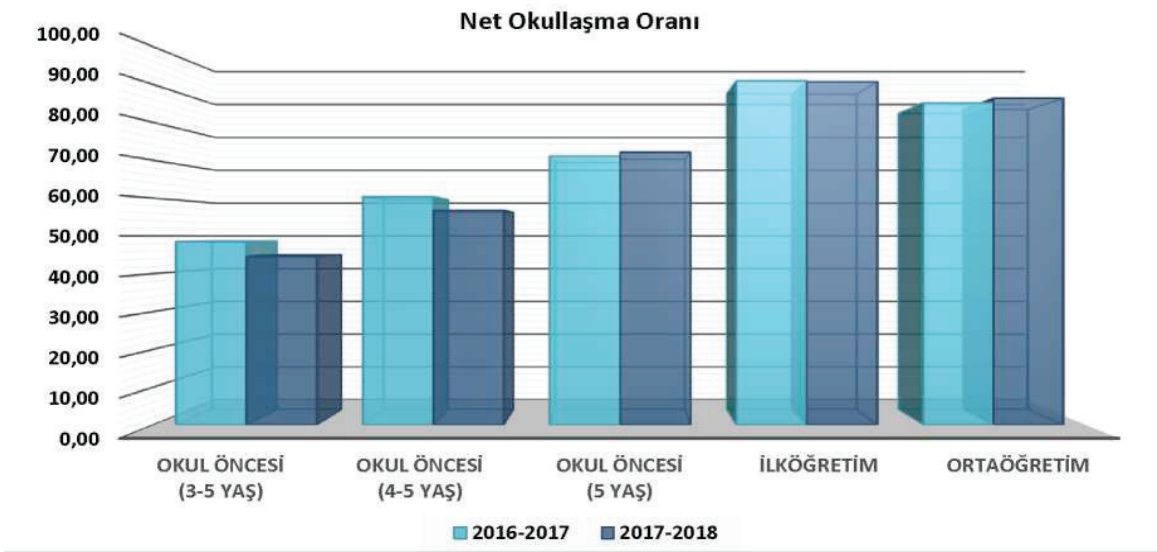
* 2002-2003 eğitim öğretim yılında ortaöğretim ve özel eğitimde taşınmalı eğitim yapılmamaktadır.

2. Eğitim Göstergeleri

a) Net Okullaşma Oranı

İlgili öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilir.

Dönem	Okul Öncesi			İlköğretim	Ortaöğretim
	3-5 yaş	4-5 yaş	5 yaş		
2016-2017	48,53	60,38	71,07	90,90	85,16
2017-2018	44,62	56,80	72,06	90,73	86,33

Eğitim göstergelerinden okullaşma oranları Türkiye ile karşılaştırıldığında;

Yaş ve dönemler	Tokat	Türkiye
3-5 yaş	44,62	41,16
4-5 yaş	56,80	52,08
5 yaş	72,06	73,94
İlköğretim	90,73	93,42
Ortaöğretim	86,33	82,54

Kaynak: MEB İstatistik

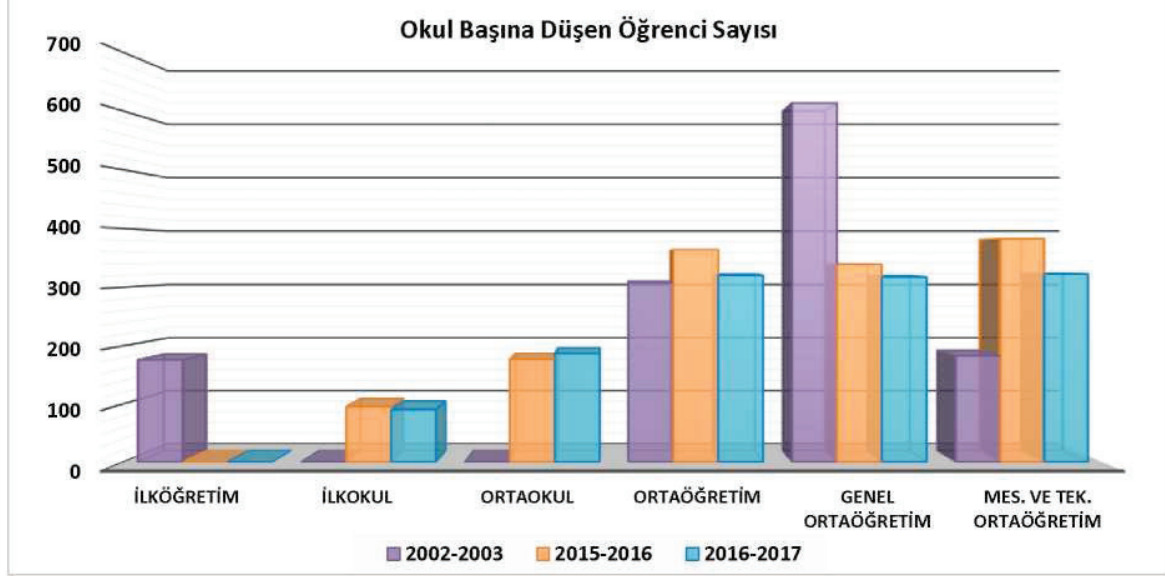
Okullaşma açısından Tokat ili 5 yaş grubu ve ilköğretimde Türkiye ortalamasının altında, diğer gruplarda üzerinde görülmektedir.

b) Okul başına düşen öğrenci sayısı

Resmi ve özel kurumlardaki (açık öğretim hariç) toplam öğrenci sayısının resmi ve özel kurumlardaki (açık öğretim hariç) toplam okul sayısına bölünmesiyle elde edilen ve bir okuldaki öğrenci sayısını gösteren göstergedir

Dönem	İlköğretim	İlkokul	Ortaokul	Ortaöğretim	Genel Ortaöğretim	Mes. ve Tek. Ortaöğretim
2002-2003	176			308	614	183
2015-2016		96	177	364	339	383
2016-2017		91	187	320	318	322

2017-2018 eğitim öğretim yılına ait öğrenci kayıt işlemleri halen devam ettiği için okul başına düşen öğrenci sayısı hesaplanamamıştır.

Okul başına düşen öğrenci sayılarının yıllara göre iyileşme gösterdiği görülmektedir. Tokat ili ile Türkiye ortalaması karşılaştırıldığında;

Okul türü	Tokat	Türkiye
İlkokul	91	197
Ortaokul	187	309
Ortaöğretim (Tüm)	320	447
Genel Ortaöğretim	318	917
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	322	485

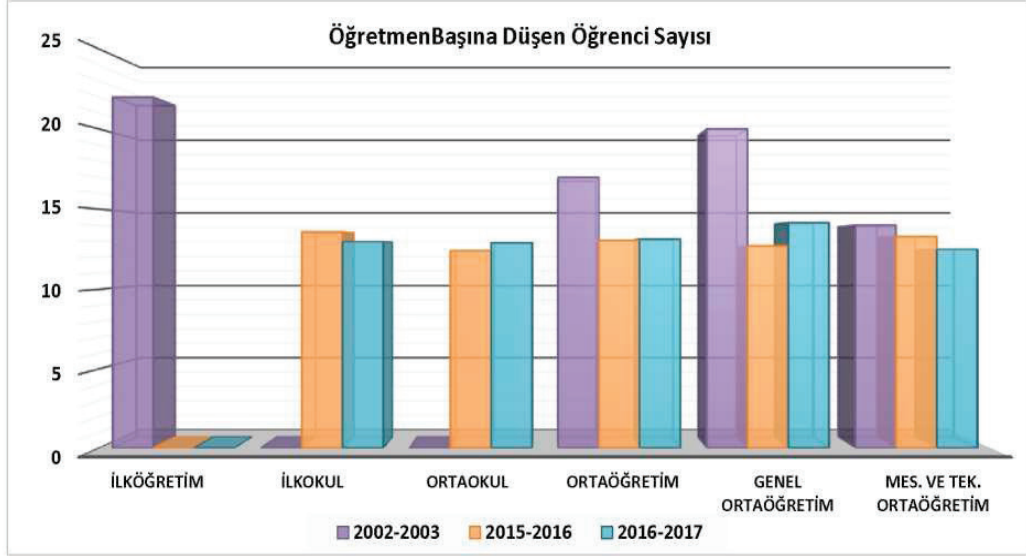
Okul başına düşen öğrenci sayısı açısından tüm kademelerde Tokat Türkiye ortalamasının oldukça altında ve iyi durumda olduğu görülmektedir.

c) Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı

Resmi ve özel kurumlardaki (açık öğretim hariç) toplam öğrenci sayısının resmi ve özel kurumlardaki (açık öğretim hariç) toplam öğretmen sayısına bölünmesiyle elde edilen ve bir öğretmenin eğitim verdiği ortalama öğrenci sayısını gösteren göstergedir.

Dönem	İlköğretim	İlkokul	Ortaokul	Ortaöğretim	Genel Ortaöğretim	Mes. ve Tek. Ortaöğretim
2002-2003	22			17	20	14
2015-2016		14	12	13	13	13
2016-2017		13	13	13	14	12

* 2017-2018 eğitim öğretim yılına ait öğrenci kayıt işlemleri halen devam ettiği için öğretmen başına düşen öğrenci sayısı hesaplanamamıştır.

Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı incelendiğinde yıllara göre genel bir iyileşmenin olduğu gözlemlenmektedir. Tokat ili ile Türkiye ortalaması karşılaştırıldığında;

Okul türü	Tokat	Türkiye
İlkokul	13	56
Ortaokul	13	58
Ortaöğretim (tüm)	13	74
Genel Ortaöğretim	14	37
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	12	70

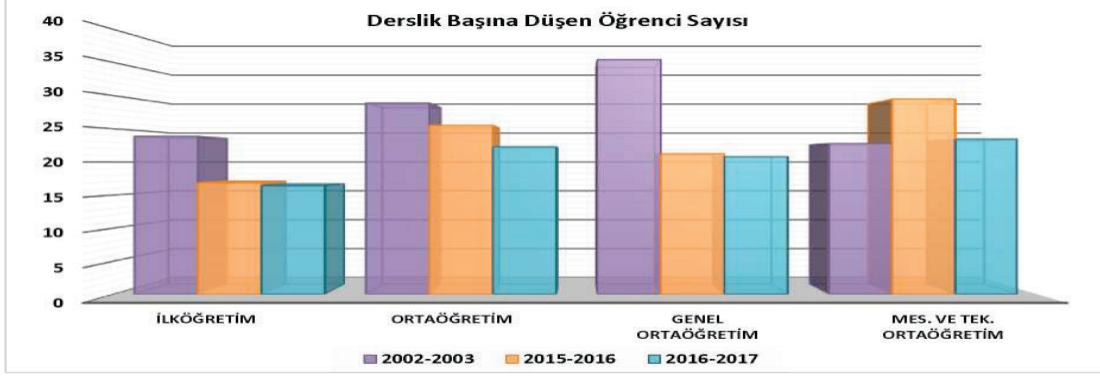
Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı açısından tüm kademelerde Tokat Türkiye ortalamasının oldukça altında ve iyi durumda olduğu görülmektedir.

c) Derslik başına düşen öğrenci sayısı

Resmi ve özel kurumlardaki (açık öğretim hariç) toplam öğrenci sayısının resmi ve özel kurumlardaki (açık öğretim hariç) toplam derslik sayısına bölünmesiyle elde edilen ve bir derslikteki ortalama öğrenci sayısını gösteren göstergedir.

Dönem	İlköğretim	Ortaöğretim	Genel Ortaöğretim	Mes. ve Tek. Ortaöğretim
2002-2003	24	29	35	23
2015-2016	17	26	21	29
2016-2017	16	22	21	23

2017-2018 eğitim öğretim yılına ait öğrenci kayıt işlemleri halen devam ettiği için derslik başına düşen öğrenci sayısı hesaplanamamıştır.

Derslik başına düşen öğrenci sayısı incelendiğinde yıllara göre genel bir iyileşmenin olduğu gözlemlenmektedir. Tokat ili ile Türkiye ortalaması karşılaştırıldığında;

Okul türleri	Tokat	Türkiye
İlköğretim	16	47
Ortaöğretim	22	40
Genel Ortaöğretim	21	21
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	23	32

Tokat ili derslik başına düşen öğrenci sayısı, genel ortaöğretim kademesinde Türkiye ortalamasıyla eşit, diğer kademelerde Türkiye ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Okuryazarlık durumu:

TÜİK 2016 Tokat genel nüfus okumaz yazmazlık durumu incelendiğinde;

15 yaş ve üzeri				Genel	
2013	2014	2015	2016	Türkiye	Tokat
3,90	3,77	3,76	3,52	4,47	3,09

Tokat ilinde 15 yaş ve üzerinde okumaz yazmazlık oranlarının yıllara göre azaldığı görülmektedir. Genel olarak Tokat ilinin Türkiye ortalamasının altında bir okumaz yazmazlık oranını olduğu görülmektedir. (MEB Hayat Boyu Öğrenme Portalı)

OKURYAZARLIK ORANLARI: Burada okuryazarlık oranı uluslararası alanda (PISA) fen, matematik, okuma alanında bilgiyi kullanma anlamında kullanılmıştır.

FEN OKURYAZARLIĞI			OKUMA BECERİLERİ			MATEMATİK OKURYAZARLIĞI		
OECD	Türkiye	Batı Karadeniz	OECD	Türkiye	Batı Karadeniz	OECD	Türkiye	Batı Karadeniz
493	425/54. sıra	416	493	428/50. sıra	414	490	420/50. sıra	411

PISA (The Programme for International Student Assessment) Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (2015) incelendiğinde fen, okuma, matematik alanlarında Tokat'ın da bulunduğu Batı Karadeniz bölgesi OECD ortalamalarının ve Türkiye ortalamalarının altında görülmektedir.

TOKAT İLİ ÖĞRENCİ DEVAMSIZLIK ORANLARI

	9. sınıf	10. sınıf	11. sınıf	12. sınıf
Devamsızlık Oranı	11.93	11.37	12.48	12.26

Kaynak: Tokat MEM

Ortaöğretim kademesinde devamsızlık oranları incelendiğinde her sınıfta ortalama % 10'un üzerinde bir devamsızlık görülmektedir.

Ortaöğretim Kurumlarında Görülen Disiplin Verileri Analizi**İlçelere göre Lise Türü**

İlçe	Lise Türü	Sayı	Toplam
Almus	Çok Programlı Anadolu Lisesi	2	2
Artova	Anadolu Lisesi	17	26
	Çok Programlı Anadolu Lisesi	9	
Başçıftlık	Çok Programlı Anadolu Lisesi	2	2
Erbaa	Anadolu Lisesi	46	113
	Anadolu İmam Hatip Lisesi	6	
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	48	
	Temel Lise	9	
	Fen Lisesi	4	
Merkez	Anadolu Lisesi	46	238
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	115	
	Çok Programlı Anadolu Lisesi	38	
	Anadolu İmam Hatip Lisesi	23	
	Güzel Sanatlar Lisesi	3	
	Sosyal Bilimler Lisesi	12	
	Fen Lisesi	1	
Niksar	Anadolu Lisesi	39	76
	Anadolu İmam Hatip Lisesi	4	
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	32	
	Mesleki Eğitim Merkezi	1	
Pazar	Çok Programlı Anadolu Lisesi	4	4
Reşadiye	Anadolu Lisesi	5	24
	Anadolu İmam Hatip Lisesi	7	
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	12	
Turhal	Anadolu Lisesi	61	179
	Anadolu İmam Hatip Lisesi	6	
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	111	
	Fen Lisesi	1	
Yeşilyurt	Çok Programlı Anadolu Lisesi	18	26
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	8	
Zile	Anadolu İmam Hatip Lisesi	4	21
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	17	

Toplam Lise Türü

Lise Türü	Sayı	Toplam
Mesleki Eğitim Merkezi	1	711
Güzel Sanatlar Lisesi	3	
Fen Lisesi	6	
Temel Lise	9	
Sosyal Bilimler Lisesi	12	
İmam Hatip Lisesi	50	
Çok Programlı Anadolu Lisesi	73	
Anadolu Lisesi	214	
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	343	

Toplam Sınıf Seviyesi

Sınıf Seviyesi	Sayı	Toplam
9. sınıf	205	711
10. sınıf	208	
11. sınıf	175	
12. sınıf	123	

İlçelere göre yapılan disiplin işlemi

İlçe	Lise Türü	Sayı	Toplam
Almus	Kınama	1	2
	Okuldan kısa süreli uzaklaştırma	1	
Artova	Kınama	18	26
	Okuldan kısa süreli uzaklaştırma	8	
Başçiftlik	Kınama	1	2
	Okuldan kısa süreli uzaklaştırma	1	
Erbaa	Kınama	69	113
	Okuldan kısa süreli uzaklaştırma	44	
Merkez	Kınama	139	238
	Okuldan kısa süreli uzaklaştırma	99	
Niksar	Kınama	64	76
	Okuldan kısa süreli uzaklaştırma	12	
Pazar	Kınama	3	4
	Okuldan kısa süreli uzaklaştırma	1	
Reşadiye	Kınama	16	24
	Okuldan kısa süreli uzaklaştırma	8	
Turhal	Kınama	112	179
	Okuldan kısa süreli uzaklaştırma	67	
Yeşilyurt	Kınama	20	26
	Okuldan kısa süreli uzaklaştırma	6	
Zile	Kınama	20	21
	Okuldan kısa süreli uzaklaştırma	1	

Toplam disiplin işlemi

Disiplin İşlemi	Sayı	Toplam
Kınama	463	711
Okuldan kısa süreli uzaklaştırma	248	

Öğrencilerin en çok kınama cezası aldığı, disiplin olaylarının en fazla meslek liselerinde olduğu ve 9. 10. Sınıflarda yoğunlaştığı görülmektedir.

TOKAT İLİ VE YÜKSEKÖĞRETİM

Gaziosmanpaşa Üniversitesi (GOÜ)

	GOÜ	Amasya Ünv.	Cumhuriyet Ünv.	OMÜ	Bozok Ünv.
Kuruluş Yılı	1992	2006	1974	1975	2006
Öğrenci Sayıları	34.747	17.323	50.763	57.493	17.791
Kapalı Alanların Toplamı (m²)	339.601	131.269	584.563	687.508	290.371
Kapalı Alanların Eğitim Hizmet Alanı Toplamı (m²)	206.319	85.896	228.568	175.989	181.277
Eğitim Alanları	Amfi	50		16	79
	Sınıf	332		560	200
	Bilgisayar Lab.	44		77	33
	Araştırma Lab.	68		193	133
	Eğitim Lab.	71			
Sosyal Alanlar	Toplantı Salonu	39		40	61
	Konferans Salonu	13		32	32
Akıllı Masa, Akıllı Tahta	191			56	
Kütüphane Kaynakları	470.735	56.217	6.455.104	1.493.562	
Akademik Personel Sayıları	1.243	565	1.816	2.320	782
Lisansüstü Öğrenci Sayıları	3.661	713	5.202	8.975	1.187

Eğiticilerin Eğitimi Programı		2014 yılından itibaren uygulanmaktadır	-	-	-	-
Birim Sayısı	Fakülte	11	8	16	17	11
	Yüksekokul	22	9	18	13	13
	Enstitü	4	3	4	5	3
Toplam Birim		37	20	38	35	29

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat İline komşu üniversiteler arasında 3. Kurulan üniversitedir. Bu üçüncülüğünü öğrenci sayısında, akademik personel sayısında, kütüphane kaynaklarında ve kapalı alanların toplamında da göstermektedir. **Ancak kapalı alanların eğitim hizmet alanı olarak kullanıldığı dikkate alındığında 2. Sırada olduğu hatta 1. Sıradaki Cumhuriyet Üniversitesine yakın olduğu görülmektedir.** Bu durum GOÜ'nin eğitime verdiği önemin sayısal kanıtı olarak görülebilir. Tabloda **eğitime verilen önemin başka kanıtları da bulunmaktadır: Eğitim birim sayısı da komşu iller bazında ikinci sırada yer alırken birinci sıradaki ile sadece 1 birim fark bulunmaktadır. Komşu üniversitelerin hiç birisinde "EĞİTİCİLERİN EĞİTİMİ" programı bulunmazken GOÜ 2014 öğretim yılından beri merkez yerleşkedeki göreve yeni başlayan tüm öğretim üyelerini bu programdan geçirerek eğitim becerilerini geliştirmeye çalışmıştır. Ayrıca eğitim laboratuvarları sadece GOÜ de bulunmaktadır. Akıllı masa, akıllı tahta gibi eğitimde kullanılan teknolojiler konusunda da GOÜ açık ara önde görülmektedir. Tüm bunlara ek olarak GOÜ Tokat Valiliği ile yapılan "EĞİTİM İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ" ile eğitime verdiği önemi güvence altına almıştır.**

GOÜ'nün eğitim sektörüne yapmış olduğu diğer bir hizmet ise bünyesinde yer alan enstitüler aracılığı ile öğretmenlerin lisansüstü eğitim almalarına imkân sağlamasıdır. Özellikle Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı **tezsiz yüksek programından şu ana kadar mezun olan öğrenci sayısı 265'dir.** Bu sayının artırılması için çalışmalar devam etmektedir. Ayrıca Eğitim Fakültesi öğretim elemanları ile **eğitim amaçlı toplumsal katkısı** yoğun bir şekilde devam etmektedir.

6. Hedef Analizi (Sorun analizi ile sebep-sonuç ilişkisi içerisinde)

İncelenen raporlar, MEB istatistikleri ve görüşmeler sonucunda tokat ili eğitim sektörünün hedef analizi (sorun analizi) aşağıda verilmektedir:

Eğitimde Orta Kalite Tuzağına düşme tehlikesi SETA'nın "Türkiye'nin 2023 Vizyonu ve Eğitimde Orta Kalite Tuzağı" raporu. Bunun için PISA da başarılı ülkelerin eğitim politikalarının; "Bu sistemlerde kalitenin en önemli anahtarı öğretmen olarak tanımlanmaktadır. Bu ülkelerde öğretmenin mesleki statüsü, profesyonel yetki ve özerklikleri hayli yüksektir. Yine bu ülkelerde daha hesap verebilir bir eğitim sistemi olduğu, okullar arası kalite farkının yüksek olmadığı ve özellikle temel akademik becerilerin öğretilmesine önem verildiği görülmektedir" dikkate alınması.

Bu çerçevede öğretmen, program, ölçme ve değerlendirme, yönetim, materyal, süreç vb. nitelikleri geliştirerek öğrenme çıktılarının ülke genelinde geliştirilmesinin amaçlandığı bir eğitim stratejisi ve felsefesi gereksinimi bulunmaktadır. Polat'ın (2014) Orta Kalite Tuzağı isimlendirmesiyle dikkat çektiği konu, eğitime ayrılan payın artması alt yapının güçlenmesine paralel bir kalite artışının olmamasının oluşturduğu bir algıdır. Bununla mücadelenin yolunun OKURYAZAR öğretmenden geçmektedir. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesinde OKURYAZAR ÖĞRETMEN yetiştirme çalışması yapılarak özgün bir model ortaya çıkarılabilir.

Eğitim Sisteminde Kalitenin Artırılması” ve “Mesleki Eğitimde Niteliğin Artırılması” (11. Kalkınma planı).

Eğitimin kalitesinin artırılmasına ve beşeri sermayenin niteliğinin yükseltilmesine yönelik çalışmalara devam edileceği vurgulanmıştır. Bu kapsamda; öğretmen yetiştirme sürecinin kalitesi artırılacak, ikili öğretim tamamen kaldırılacak, okul öncesi eğitim kademeli olarak zorunlu hale getirilecek ve beşinci sınıfların müfredatı dil öğretimi açısından yeniden düzenlenecektir (2017-2019 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program (OVP)).

Onuncu Kalkınma Planında (2014-2018) nitelikli eğitim ve işgücüne artan talep dikkat çekilerek eğitimde okullaşma her kademe açısından ele alınmıştır. Okullaşmayla beraber fırsat eşitliğine katkı sağlayacak eğitimde erişim FATİH projelerine vurgu yapılmıştır.

Doğu Karadeniz Projesi Eylem Planında (2014-2018) sürekli eğitim merkezlerinin ve toplumun her kesimi için hayat boyu öğrenme faaliyetlerinin geliştirilmesi, mesleki eğitimin geliştirilmesi, bölge genelinde okul öncesi eğitim alanında fiziki alt yapının iyileştirilerek okullaşma oranlarının artırılması, bölge genelinde ilköğretim ve ortaöğretim alanlarında fiziki alt yapıların geliştirilmesi, zenginleştirilmiş kütüphanelerin bölge geneline yaygınlaştırılması, kültür hizmetlerine erişimin artırılarak, okuma kültürünün geliştirilmesi, Rehberlik araştırma merkezlerinin yaygınlaştırılarak kapasitelerinin artırılması, bölge genelinde yükseköğretim altyapısının geliştirilmesi, öğretim üyesi ihtiyaçlarının karşılanması, yurt kapasitelerinin artırılması konularında görüş ve öneriler yer almaktadır. Bakanlığın planı incelendiğinde 3 ana amaç ve hedef bulunmaktadır: Eğitime erişim, eğitime erişen bireylerin çok yönlü, donanımlı, sağlıklı ve mutlu olmaları ve tüm bunları sağlayacak insan, yönetim eğitim ortamı altyapısı.

Milli Eğitim Bakanlığının Stratejik Planı incelendiğinde dikkat çeken zayıf yönler ve tehditler aşağıdaki gibidir: (MEB; 2015-2019 Stratejik Planı) Okul öncesi eğitim imkânlarının yaygınlık ve yeterliliği

- Zorunlu eğitimden ayrılmaların önlenmesine ilişkin etkili bir izleme ve önleme mekanizmasının yeterliliği
- Bakanlık ile öğretmen yetiştiren kurumlar arasındaki iş birliği
- Sosyal, kültürel, sportif ve bilimsel faaliyetlerin yeterlilik düzeyi
- Çalışanların motivasyon ve örgütsel bağlılık düzeyleri
- Bazı okul türlerine yönelik olumsuz toplumsal algı
- Nüfus hareketleri ve kentleşmede yaşanan hızlı değişim
- Merkezi seçme ve yerleştirme sınavları nedeniyle sadece öğretimin ön plana çıkması
- Eğitim ve öğretimin finansmanında yerel yönetimlerin katkısının yetersiz olması
- Medyada eğitim ve öğretime ilişkin çoğunlukla olumsuz haberlerin ön plana çıkarılması.

Tokat Kurumsal Yönetim Birliği (TKYB) çatısı altında, Eğitim, Gençlik ve Sosyal Hizmet Grubunun oluşturulması hedeflenmektedir. Ayrıca yüksek okur yazarlık ve eğitim düzeyi göstergeleri, sektörel ihtiyaçlara yönelik mesleki eğitim faaliyetleri ve ihtiyaç duyulan sektörlerinin mesleki eğitim hizmetlerinin sağlanması için çalışmalar yürütülmektedir (T.C Tokat Valiliği, 2016).

Tokat Milli Eğitim Müdürlüğü'nün stratejik amaç ve hedefleri incelendiğinde öne çıkan temel konular; tüm öğrencilere erişim, çok yönlü yetiştirilmiş okuryazar insan, bu insanı yetiştirecek nitelikli insan ve alt yapı olduğu görülmektedir.

Eğitim göstergeleri açısından Tokat incelendiğinde;

- Okullaşma açısından Tokat ili 5 yaş grubu ve ilköğretimde Türkiye ortalamasının altında, diğer gruplarda üzerinde görülmektedir.
- Okul başına düşen öğrenci sayısı açısından tüm kademelerde Tokat Türkiye ortalamasının oldukça altında ve iyi durumda olduğu görülmektedir.
- Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı açısından tüm kademelerde Tokat Türkiye ortalamasının oldukça altında ve iyi durumda olduğu görülmektedir.
- Tokat ilinde derslik başına düşen öğrenci sayısı, genel ortaöğretim kademesinde Türkiye ortalamasıyla eşit, diğer kademelerde Türkiye ortalamasının altında olduğu görülmektedir.
- Tokat ilinde 15 yaş ve üzerinde okumaz yazmazlık oranlarının yıllara göre azaldığı görülmektedir. Genel olarak Tokat ilinin Türkiye ortalamasının altında bir okumaz yazmazlık oranını olduğu görülmektedir. (MEB Hayat Boyu Öğrenme Portalı)
- Ortaöğretim kademesinde devamsızlık oranları incelendiğinde her sınıfta ortalama % 10'un üzerinde bir devamsızlık görülmektedir. Okullarda görülen disiplin olaylarının okul türünde daha çok meslek liselerinde, sınıf bazında 9 ve 10. sınıflarda işlendiği görülmektedir.
- Öğretmenlerin eğitime inanma düzeyleri düşüktür (Akın, Yıldırım, 2015).
- PISA (The Programme for International Student Assessment) Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (2015) incelendiğinde Fen, okuma, matematik alanlarında Tokat'ın da bulunduğu Batı Karadeniz bölgesi OECD ortalamalarının ve Türkiye ortalamalarının altında görülmektedir.

İncelenen raporlar, MEB istatistikleri ve görüşmeler sonucunda Tokat ili eğitim sektörünün hedef analizi (sorun analizi) diyagramı aşağıda verilmektedir:

7. Performans Göstergeleri

<<Mevcut duruma ait verileri de kullanarak ve 6. Maddedeki hedeflerin doğrulama göstergesi olarak tablo şeklinde başarı göstergelerini tanımlayın. >>

<<EYLEM PLANI ADI>>		
GÖSTERGE ADI	Mevcut Durum	Planlanan hedef
Öğretmenlerin eğitime inanç düzeyleri düşüktür	Çok az ve orta düzeyde	Yüksek düzey ??
Okul öncesi 5 yaş seviyesinde Tokat ili Türkiye ortalamasının altındadır	% 72,06	% 85 ??

Okul öncesinde genel okullaşma oranı	%68	% 85 ??
Okumaz yazmazlık oranları genelde Türkiye ortalamasının altındadır	% 3,09	% 2 ??
Okumaz yazmazlık oranları 15 yaş ve üstünde Türkiye ortalamasının altındadır	% 3,52	% 2 ??
Ortaöğretimde devamsızlık sorunları bulunmaktadır	% 10'un üzerinde	% 5 ??
Ortaöğretimde istenmeyen davranışlar 9 ve 10. Sınıflarda daha çoktur	Toplam disiplin sayısının % 65'i	%20 ??
Ortaöğretimde istenmeyen davranışlar daha çok mesleki ve teknik liselerde yoğunlaşmaktadır	Toplam sayısının % 50'si	%20 ??
Öğretmenlerin tezsiz yüksek lisans bitirme oranları düşüktür	Toplam sayı 265'tir.	1000??
Okuryazarlık oranlarını incelendiği PISA (2015) sonuçları açısından Türkiye geri sıradadır. Tokat ilinin de içinde bulunduğu Batı Karadeniz bölgesi Türkiye ortalamasının da gerisindedir.	70 ülke arasında Fen alanında 54, Matematik okuryazarlığında 50, Okuma alanında 50. Sırada	? ??
Tokat ili öğrenme çevresinin zenginliği	Orta düzey	İyi düzey???
Eğitime GOÜ akademik katkı	İyi düzey	Yüksek düzey???
Eğitime yerel yönetim katkısı	????	?????
Okuma Kültürü	İyi düzey	????

8. Sorumlu Kuruluşlar – Paydaş Analizi

Milli Eğitim Bakanlığı

Sağlık Bakanlığı

Kalkınma Bakanlığı

OKA

DOKAP

Tokat Valiliği

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Kamu Kurumları

Yerel yönetimler

Tokat İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Okullar

9. Eylem Planı

EYLEMLER									
Eylem No	Hedef Alanları	Eylem Adı	Sorumlu Kuruluş	İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	Başlama-Bitiş	Yapılacak İşlem ve Açıklama	Performans Göstergesi		
1*	Altyapı (Zenginleştirilmiş Öğrenme Ortamları)	Okulöncesi eğitimde fiziki altyapısının iyileştirilmesi ve okullaşma oranının artırılması	Milli Eğitim Bakanlığı	Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, DOKAP, TOKİ	2017 - 2018	<ul style="list-style-type: none"> Okul öncesi okullaşma oranının brüt % 68'den % 85 çıkarılması için özellikle belde ve köylerde kullanılacak 15 adet 2 derslikli prefabrik anaokulu yapılacaktır. 	Bitirilen okul sayısı		
2*	Altyapı (Zenginleştirilmiş Öğrenme Ortamları)	İlköğretim ve ortaöğretimde fiziki altyapı ihtiyacının giderilmesi.	Milli Eğitim Bakanlığı	Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, DOKAP, TOKİ	2017 - 2018	<ul style="list-style-type: none"> 188 adet derslik yapılacaktır. 	Tamamlanan derslik sayısı		
3*	Altyapı (Zenginleştirilmiş Öğrenme Ortamları)	Öğrencileri geleceğin ağ toplumuna hazırlayacak Robotik, Yazılım ve Kodlama Laboratuvarlarının kurulması.	Milli Eğitim Bakanlığı	Kalkınma Bakanlığı, DOKAP, TOBB, OKA, Yerel Yönetimler	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> Endüstri 4.0 devrinin başlaması ile yazılım, kodlama, programlama ve bilişim temelli düşünmenin hayatı her alanında uygulanması gerekmektedir. İlkokuldan başlayarak öğrencilere robotik, yazılım, kodlama, programlama becerileri kazandırmak, bilgisayar başında nitelikli zaman geçirmeleri için 6 adet laboratuvar kurulması. "Bir Yazılım Masalı" projesi kapsamında ihtiyaç tespiti ve gerçekleştirilmesi yapılmıştır. 	Kurulan laboratuvar sayısı		
4*	Altyapı (Zenginleştirilmiş Öğrenme Ortamları)	Değerler eğitimi için otantik öğrenme ortamları oluşturma	Tokat MEM, okullar	Araştırma Enstitüleri, Tokat Vâliliği, İl MEM, STK'lar, Okullar	2018 - 2023	<ul style="list-style-type: none"> Mevlana, Yunus Emre, Hacı Bektaş Veli öğrenme ortamlarının hazırlanması. Bu ortamların okul bazlı sahiplenilmesinin sağlanması, Değerler eğitimi için okul bazlı otantik öğrenme (gerçek öğrenme deneyimleri) ortamlarının hazırlanması. Bu amaçla GOU ile işbirliklerinin yapılması. 	Hazırlanacak eğitim ortam sayıları, öğrenci etkileşim oranları		

5*	Öğretmen (Yetiştirilmesi, Gelişimi, Eğitim Nosyonu, Örgütsel Bağlılığı, Motivasyonu	Öğretmenlerin hizmet içinde yetiştirilmesi için üniversite işbirliğinin yapılması	Tokat MEM, GOÜ Eğitim Fakültesi	Tokat İl Müdürlüğü, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> • Temel eğitimde görev yapan öğretmenlere yönelik beş yıllık süre içerisinde işlevsel hizmet içi eğitim programı. Eğitim İşbirliği Protokolü gereği öğretmenlerin hizmet içi eğitim çalışması planlamasının temel eğitimde görev yapan anaokulu ve sınıf öğretmenlerine yönelik atölye çalışması şeklinde işlevsel bir eğitim gerçekleştirilmesi, • Ayrıca öğretmenlerin hizmet öncesinde OKURYAZAR yetiştirmek amacıyla Eğitim Fakültesi MEM arasında ortak çalışmaların yapılması. • Ulusal düzeyde yapılan materyal yarışmasının GOÜ işbirliği ile Uluslararası düzeyde yapılması 	Yapılacak seminer ve katılımcı sayıları
6*	Öğretmen (Yetiştirilmesi, Gelişimi, Eğitim Nosyonu, Örgütsel Bağlılığı, Motivasyonu	Öğretmenlerin hizmet içinde yetiştirecek lisansüstü eğitim çalışmaları	Tokat Valiliği, GOÜ	Tokat Valiliği, GOÜ, İl ve İlçe MEM'ler	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> • Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini arttıracak tezli/tezsiz yüksek lisans yapmalarının teşvik edilmesi, 	Yüksek lisans yapan öğretmen sayısının yıllara oranı
7*	Öğretmen (Yetiştirilmesi, Gelişimi, Eğitim Nosyonu, Örgütsel Bağlılığı, Motivasyonu	Öğretmenlerin eğitime inanma, örgütsel bağlılıklarının artırılması, motivasyonlarının yükseltilmesi, kendilerini güvende hissetmelerini çalışmaları	Tokat MEM	Tokat Valiliği, MEM, GOÜ, Emniyet Müdürlüğü, Yerel Yönetimler, STK'lar, Sağlık kuruluşları, Özel şirketler	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> • Öğretmen sorunları ile ilgili bir komisyon kurularak öğretmenlerle ortak etkileşim ortamının oluşturulması. Komisyonun belirli dönemlerde üst yönetime bilgi vermesi, • Öğretmenin sağlığı için sağlık kuruluşlarıyla işbirliği yapılarak öğretim yılı sonunda öğretmenlerin sağlık kontrolünden geçirilmeleri için hastanelerde özel birimlerin bir haftalığına oluşturulması, • Ulaşım amaçlı karayolu, havayolu şirketleriyle görüşmeler yapılarak tatil dönemlerinde indirimlerin yapılabilmesi, • Öğretmenlerin tatil dönemlerinde tatil yapabileceği imkânlarına destek (indirim yapabilecek tatil merkezleriyle görüşme vb. çalışmaları) 	Yapılacak seminer, çalıştay, faaliyet, sayıları, Öğretmen motivasyonuna, bağlılığına, inanmışlığına destek olacak çalışma sayıları

8*	Okuryazarlık (Çok Yönlü Yetiştirme)	Öğrencileri bilgi toplumuna hazır hale getirecek okuryazarlık eğitimi (bilgiyi çok yönlü kullanma) çalışmalarını yapma	Tokat MEM, Okullar	Tokat Valiliği, GOÜ Eğitim fakültesi, Yerel Yönetimler	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> Öğrencinin bilginin alması, kavraması, uygulaması, analiz etmesi, sentezlemesi taksonomisine uygun eğitim verilmesi konusunda farkındalık eğitimlerinin yapılması, Okullarda bilgi yarışmaları yerine "Bilgiyi kullanma yarışmalarının" sistematik bir şekilde yapılması, Öğrencilerin kendi öğrenmelerini gerçekleştirecek araştırma ortamlarının desteklenmesi 	Yapılacak bilgiyi kullanma yarışmaları sayısı
9*	Disiplin (İstenmeyen Öğrenci Davranışı)	Öğrencilerde istenmeyen davranışların önlenmesi çalışmalarının yaygınlaştırılması	Milli Eğitim Bakanlığı, Tokat Valiliği İl MEM	Tokat Valiliği, MEM, GOÜ, Emniyet Müdürlüğü,	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> Okul bazlı mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında 9. sınıf öğrencilerinin uyumlarını kolaylaştırması amacıyla okullara bir ay öncesinde başlatılarak bilişsel ve duyuşsal hazır oluş hale getirilmesi, Öğrencilere yönelik kariyer günleri, hedef belirleme gibi özel çalışmaların yapılması, Okul bazlı doğal liderlerinin (kadın liderler, öğrenci liderleri vb.) belirlenmesi ve ortaklaşa yapılacak çalışmalar, İstenmeyen öğrenci davranışlarının önlenmesinde farklı disiplin modellerinin (Grup dinamiği, Özdisiplin, Gerçekçi Terapi, Pekiştirme, Etkili Öğretmenlik) kullanılarak sonuçlarının raporlaştırılması ve yaygınlaştırılması, Tokat ve Niksar'da bulunan Yağbasan Medreselerinin değerler eğitimi için otantik öğrenim yapılacak şekilde planlanması 	Okullarda yapılacak etkinlik sayısı, Oryantasyon yapacak okul sayısı

10*	Devamsızlık (Ortaöğretimde Okula Devam)	Okullarda öğrencinin ilgisini çekecek ve potansiyelini kullanacak böylece mutlu olacakları öğrenme ortamlarının oluşturulması.	Milli Eğitim Bakanlığı, Tokat Valiliği İl ve İlçe MEM'ler, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Tokat Valiliği, MEM, GOÜ, Emniyet Müdürlüğü,	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrencilerin mutluluk düzeylerinin okul düzeyinde belirlenmesi, • Öğrencilerin okul bazlı ilgilerinin ve potansiyellerinin ortaya çıkarılması, • Öğrencilerin okulda mutluluk düzeylerinin belirlenerek gerekli önlemlerin alınması, • Her okulda (fiziksel şartlar dahilinde) resim atölyesi, müzik odası, spor alanlarında çeşitlik ve gerekli materyal ve malzemeyle donanımı , • Spor alanında potansiyeli olan öğrenciler için İl Spor Müdürlüğü ile ortak çalışmalar yapılması 	Öğrenci bazlı yapılan araştırma sonuçları, Okulda yapılacak resim atölyesi, müzik odası, spor alanları sayısı, Yıllara göre özel yetenekli öğrencilerin sayısında artış
11*	Okuma Kültürü	Okuma kültürünün yaygınlaştırılması	Tokat MEM	Tokat Valiliği, GOÜ, Yerel Yönetimler, Tokat İl MEM, Okullar	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> • Okuma kültürünün yaygınlaştırılması için öğrenci sayıları dikkate alınarak okullar bünyesinde özellikleri olan Z- kütüphane oluşturulması (Not: "Okullu Okulsuz Okuyoruz – Yazıyoruz" projesi kapsamında ihtiyaç tespiti ve gerekçelendirilmesi yapılmıştır, • GOÜ ile oluşturulacak ortak komisyonla öğretmenlere, velilere eğitim temali okunacak her yıl için 15 kitap belirlenmesi ve okullarda oluşturulacak birimlerle okuma çalışmalarının yapılması, • GOÜ ile oluşturulacak ortak komisyonla insanların yaşamlarında bilgisini, tutumunu olumlu yönde geliştirecek (sağlık, tarım, eğitim, kültür, sanat, mutfak, din vb alanlarda) okuma cep kitapları hazırlanması projesinin yapılması 	Okuma oranları

12*	Üniversite İşbirliği (Eğitime Akademik Katkı)	Eğitim ve Tokat adlı araştırmanın yapılarak geniş çaplı "TOKAT EĞİTİM ATLASI" oluşturulması	Tokat İl MEM	Kalkınma Bakanlığı, OKA, Tokat Valiliği, GOÜ, Yerel Yönetimler, Tokat İl MEM,	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> Tokat eğitim tarihinin belirlenmesi Tokat ili düzeyinde ortaöğretimden mezunların devam ettiği üniversitelerin araştırılması, Tokat ili ortalama okullaşma düzeyinin belirlenmesi, Tokat ili meslek haritasının çıkarılması, Öğrencilerin ilgileri, hedefleri, potansiyelleri, öğrenme stillerinin belirlenmesi 	Yapılan araştırmalar Oluşturulan Eğitim Atlası
13*	Üniversite İşbirliği (Eğitime Akademik Katkı)	Okullar arası SED (sosyo-ekonomik düzey) araştırmasının yapılması ve bu araştırma sonucuna göre okullarda eğitim-öğretim eylem farklılaşmalarının yapılarak değerlendirilmesi	Tokat Valiliği	Milli Eğitim Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, OKA, Tokat Valiliği, GOÜ, Yerel Yönetimler, Tokat İl MEM,	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> Farklı sosyo ekonomik düzeylerin (SED) farklı ihtiyaçları olması gereğiyle okulların SED bağlamında belirlenerek her okulu kendi sistem bütünlüğü içerisinde stratejik bir kurum halinde düşünülmesi, Belirlenen okulların ekonomik, sosyal ihtiyaçların belirlenerek yardım, destek planlarının oluşturulması, SED durumuna göre okulların eğitim-öğretim farklılaşmaları konusunda eğitimlerin verilmesi, İl MEM ve GOÜ Eğitim Fakültesi işbirliği ile hazırlanacak farklı SED düzeyinde okul yeterlik ölçüğüne uygun okulların her eğitim-öğretim yılı sonunda gelişim değerlendirilmelerinin yapılması 	Belirlenen düşük, orta, yüksek SED okullar için yapılan çalışma sayıları

14	Yaşam Boyu Öğrenme	Tokat ilinde yaşayan yetişkinlere yönelik yapılacak eğitimler konusunda kamu kurumlarının yıllık ortak eylem planı hazırlaması	Tokat Valiliği	Kalkınma Bakanlığı, OKA, Tokat Valiliği, GÖÜ, Yerel Yönetimler, Tokat İl MEM,	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> Yetişkinlerin eğitimi konusunda kamu kurumlarıyla ortak bir çalışma yapılması Ortaya konulan çalışmada bir komisyon oluşturulması, çalışma yönergesinin ve eylem planının oluşturulması, Komisyon tarafından öncelikle ihtiyaçların belirlenmesi, Daha sonra eğitici personelin, eğitim ortamlarının oluşturulması, Özellikle yetişkinleri doğrudan ilgilendiren; eğitim, sağlık, din vb konularında eğitimlerin yapılması 	Yapılan eğitim sayıları Ortaya konulan eylem planı
15	Yaşam Boyu Öğrenme	Disiplinler arası işbirliğiyle veli eğitimlerinin yapılması	Tokat MEM	Milli Eğitim Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, OKA, Tokat Valiliği, GÖÜ, Yerel Yönetimler, Tokat İl MEM,	2018-2023	Eğitim fakültesi, İl müftülüğü, sağlık kuruluşları işbirliği ile velilerin öğrenciyi, eğitimi çok yönlü anlamalarını sağlayacak veli eğitimlerinin planlanması	Yapılacak eğitim sayısı
16*	Eğitime Yerel Katkı	Tüm il düzeyinde öğrenme alanlarının çoğaltılması ve zenginleştirilmesi	Tokat İl ve İlçe Belediyeleri Tokat MEM	Milli Eğitim Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, OKA, Tokat Valiliği, GÖÜ, Yerel Yönetimler, Tokat İl MEM,	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> Öğrenme parklarının oluşturulması, Sokakların öğrenme amaçlı çeşitlendirilmesi, (Uygun sokaklarda tarihi bir şahsiyetin yaşatılması) Bilim merkezlerinin oluşturulması, Zenginleştirilmiş kütüphanelerin çoğaltılması, Mahalle aralarında çocuk kütüphanelerinin oluşturulması, İlçelerde boş okulların eğitim kamplarına dönüştürülmesi 	Oluşturulan öğrenme ortamlarının sayısı

17*	Eğitime Yerel Katkı	Belediyelerin eğitime katkılarının artırılması	Tokat İl ve İlçe Belediyeleri	Kalkınma Bakanlığı, OKA, Tokat Valiliği, GOÜ, Yerel Yönetimler, Tokat İl MEM,	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> Öğrenci hareketliliği için her belediyenin taşıma hizmetlerini üstlenmesi, Okul temizliklerine belediyenin katkısı, Okul bahçelerinin eğitsel oyunlarla güçlendirilmesine katkı 	Belediyelerin katkı oranları
18	Diğer	Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitiminde verimliliğin artırılması	Tokat Valiliği	Kalkınma Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, DOKAP BKİ, Kalkınma Ajansları, Yerel Yönetimler	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> Dil öğretimi, öğretmenlere yönelik çok kültürlü eğitim konusunda bilgilendirme seminerleri vb çalışmaların yapılması, Yabancı uyruklu aile ve çocuklarının sosyal, kültürel uyumlarının sağlanması için (kreş, oyun alanı, etüt salonu, dil öğretim odaları, sinema salonu, beceri ve gelir getirici atölyeler) Tokat merkezde kurulması. 	Yabancı uyruklu öğrenciler için yapılan faaliyet sayısı
19	Diğer	Taşıma okullarının sorunlarının azaltılması	Tokat MEM	Kalkınma Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, OKA, Tokat Valiliği, GOÜ, Yerel Yönetimler, Tokat İl MEM,	2018-2023	<ul style="list-style-type: none"> Taşıma bölge okullarının donanımının artırılması. Taşıma okullarında toplulaşma, Taşınan öğrencilerin kullanacağı ortamların etkinleştirilmesi 	Taşıma kapsamında bulunan okullar için yapılacak çalışmalar

• Eylem Planının 1., 2., 3. maddeleri DOKAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Tokat Eylem Planı Çalıştayı'ndan (09 Şubat 2017 – Giresun) alınmıştır.

• *Bu eylemler öncelikle yapılması önerilmektedir.

10. Kaynakça

- Akın, U. ve Yıldırım, N. (2015). Öğretmenlerin eğitime inanma düzeyleri ölçeği (ÖEİDÖ): Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *e-International Journal of Educational Research*, 6(1), 70-83.
- Çokluk, Ö. (2011) **Nitel Bir Görüşme Yöntemi: Odak Grup Görüşmesi**. Kuramsal Eğitimbilim, 4 (1), 95-107.
- MEB (2016). 2015 PISA Değerlendirme Raporu. dsgm.meb.gov.tr/test/analizler/docs/PISA/PISA2015. Erişim tarihi ve saati: 30 Nisan 2018; 12.30
- Polat, S. (2014). *Türkiye'nin 2023 Vizyonu ve Eğitimde "Orta Kalite Tuzağı"*. İstanbul: SETA Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı Yayınları.
- T.C Kalkınma Bakanlığı. (2013). *Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018)*.
www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/07/20130706M1-1-1.doc
- T.C Kalkınma Bakanlığı. (2014). *Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi 2014-2023*.
<http://www.bgus.gov.tr/SitePages/bgus.aspx>
- T.C Kalkınma Bakanlığı. (2014). *Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) Eylem Planı (2014-2018)*. Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı.
[www.yesilirmak.org.tr/documents/planlama/DOKAPEylemPlanı\(2014-2018\).PDF](http://www.yesilirmak.org.tr/documents/planlama/DOKAPEylemPlanı(2014-2018).PDF)
- T.C Kalkınma Bakanlığı. (2015). *Onuncu Kalkınma Planı 2014-2018 Öncelikli Dönüşüm Programları*.
http://odop.kalkinma.gov.tr/dokumanlar/ODP_TOPLU_KITAP_yeni%20yapilan%2004122015.pdf
- T.C Kalkınma Bakanlığı. (2017). *On Birinci Kalkınma Planı Hazırlıkları*.
<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/07/20170729-16.pdf>
- T.C Kalkınma Bakanlığı. (2017). *Orta Vadeli Program (2017-2019)*.
<http://www.bumko.gov.tr/Eklenti/10200,ortavadeliprogram20172019pdf.pdf?0>
- T.C Tokat Valiliği. (2016). *Tokat'ın 2023 Vizyon Belgesi Yapısal Dönüşümün Başlangıcında Tokat'ın Geleceği İçin Eğitim Hedefleri*. <http://www.tokat.gov.tr/tokat-in-2023-vizyon-belgesi>.
- T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü. (2006). *Yeşilirmak Havza Gelişim Projesi Mevcut Bölgesel Gelişme Ana Planı*. DOLSAR: Mühendislik Limited Şirketi.
- T.C. Başbakanlık. (2016). *65. Hükümet Programı*. Ankara: T.C. Başbakanlık Yayınları.
<https://www.akparti.org.tr/site/haberler/65.-hukümet-programi/84149#1>
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı. (2015). *2015–2019 Stratejik Planı*. MEB Strateji Geliştirme Başkanlığı Yayınları.
- T.C. Tokat Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü. (2013). *2015-2019 Stratejik Planı*.
https://tokat.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_12/07083240_stratejplan.pdf

-
- * Eylem Planınının 1., 2., 3. maddeleri DOKAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı Tokat Eylem Planı Çalışmayı'ndan (09 Şubat 2017 – Giresun) alınmıştır.

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI
MIDDLE BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

A Samsun Organize Sanayi Bölgesi Yaşardoğu Cad.
No: 62 Tekkeköy/SAMSUN
T 0 362 431 24 00
F 0 362 431 24 09
W www.oka.org.tr
E info@oka.org.tr
IG /okaorgtr
F /OrtaKaradenizKalkinmaAjansi

AMASYA YATIRIM DESTEK OFİSİ

Dere Mah. İğneci Baba Sk. No:30 AMASYA
T. 0 (358) 212 69 66 F. 0 (358) 212 69 65

ÇORUM YATIRIM DESTEK OFİSİ

A. Karekeçili Mah. Gazi Cad. No:1 Çorum Valiliği A Blok Kat:3 ÇORUM
T. 0 (364) 225 74 70 F. 0 (364) 225 74 71

SAMSUN YATIRIM DESTEK OFİSİ

Samsun Organize Sanayi Bölgesi Yaşardoğu Cad.
No: 62 Tekkeköy/SAMSUN
T. 0 (362) 431 24 00 F. 0 (362) 431 24 09

TOKAT YATIRIM DESTEK OFİSİ

Kabe-i Mescit Mahallesi Bekir Paşa Sokak No: 11 MERKEZ / TOKAT
T. 0 (356) 228 93 60 F. 0 (356) 228 97 60